

Goondingol Ismaa'il

**Adam
Ibn
Isma'il**

Juillet, 2013 – Kayes, Mali

Mi yettii Daawuud Muhammed e bii mum debbo biyeteedo
Khadijah – Leyla, Tamid Sadiir kam e Aali Rahmaan e ballal be
ngaddi gila e widto haa e binndol deftere nde.
Mi yettii kadi denndaangal musidbe wallube mi e coftal haa e
duwaaw saanga nde mbinndat mi deftere ndee.
Yoo Joomiraado barkin en, enen fof!
Dow min e laawol portingol.

Mbele be tuugnaaki e Quraan?
Walla mbele ko cokorde woni e berde maɓbe?
(suura 47,aaye 24)

Yoo Joomiraado uddit berde mon.

Rogere 1

Mbiyetee mi ko Ismaa'il. Ko mi Islaamiyanke. Ummii mi ko e galle mawdo Islaamiyanke e nder leydi ndi demngal Arab buraani haaleede.

Mi janginii duubi keewdi e dufe Farayseyankooje. Mido jogii musidfo gooto omo wiye, Abdullaah. Minen koddi e wuro wooto, kadi ko min yahdiibe gila e cukaagu. Ko minen pijji kadi mawnidi. Minen jahdi dudal Farayse, gila e cagataagal amen, min njahdii hay e waktuuji fooftere (wakaas), saabu duum ko min sehilaabe teddube, amin njeewtida e nder amen gede fof baawde wonde e nguurndam amen walla nih huunde fof nde min njidi. Njid mi wiide ko gede de min buri waawde yeewtude buri abboraade ko gede ruuhuyankooje (ko diwti ganndal men). Yeru seeda e jeewte ngoow mi dandude e musidfo am Abdullaah de nani.

Ismaa'il: Asalaamu-aleykum, Abdullaah!

Abdullaah: Wa-aleykum salaam, Ismaa'il! No cellal ma?

Ismaa'il: Yettude Alla, jam tan! Anne no cellal ma?

Abdullaah: Jam tan kono mido wondi e cadeele keewde. Mido tini cadeele e am jande fof, kadi mi anndaa hol fof no cafriran mi cadeele de.

Ismaa'il: 'Dum ko e nguurndam jeyaa, kono hol ko wadi a hey'naani mi e cadeele maa dee? Hol ganndudo, so ina gasa mi wallu maa.

Abdullaah: A yii, so mi ndarii nguurndam maa aan, ada nannda mi jande fof e gonndudo e neema. A aldaa e cadeele no am nih, hol ko saabi dum?

Ismaa'il: Moy'yi, Abdullaah... ina selli mido jogii cadeele, kono jande fof mido jokki e jaagaade Alla, yoo wallu am...

Abdullaah: Hmm... jande fof so eden njeewtida kaalataa tan ko haala Alla...kaa diiniyanke Ismaa'il.

Ismaa'il: Wonaa duum, Abdullaah, wonaa wonde diiniyanke haa noon fof, kono mido sikki eden poti halfinde koye men Alla.

Abdullaah: E hol oon fannu?

Ismaa-il: Mi fuddiima janngude ko heewi ko fayti e Alla e jande Quraan. Quraan holli mi: ko mido foti janngude no nguurdu mi tawa jemtintu mi ko nguurndam nelaarbe Alla bee.

Abdullaah: Njif daa wiide: ko yoo tuugno e nulaado makko Muhamed, walla wonaa?

Ismaa'il: Eey kay, nulaado makko Muhamed, kono eden poti kadi janngude nelaarbe makko heddiibe bee. Mbele ada siftora wonde: Quraan holliri ko yoo en ngoondin nelaarbe Alla noogaas e nayo wofbe bee?

Abdullaah: Eey...kadi eden poti goonjinde Alla, maleykaaaji dii, defte ceniide dee, nelaarbe bee, jalawma jaawoore ndee...

Ismaa'il: Ko ngoonga. Dum haalaama e nder Quraan, "Timmeende juulɗo fawaaki tan e huccitde fudnaange walla hirnaange. Kono timmeende juulɗo fawii ko e goonjindol mum Alla, e jalawma jaawoore oo, maleykaaaji dii, deftere ndee kam e nelaarbe bee..." (2:177)

Abdullaah: A yii, waktu fof ada anndi do dum tawetee e aayeeji dii.

Ismaa'il: Enen Islaamiyaŋkoobe eden poti wadde ko buri janngugol Quraan o tan. Eden poti kadi wiɗtude e janɗe Quraan nde. Mi wonaa baawɗo Aaraboore nde no feewi, kono mi dartaaki e janɗe Quraan o. Dum ne dey mido waawi janngude Quraan mo firo mum wadaa e demngal am. Mi heɓii ballal mawngal e nder Quraan o, dum wadi hay huunde ko haljini mi...

Abdullaah: Eey, kono...

Ismaa'il: Kono, hol dum, Abdullaah?

Abdullaah: Moyyi, Ismaa'il, won ko haljini mi. Mido huli, hol ko jogori heɓde mi so mi maayii.

Ismaa'il: Ko wayno jalawma jaawoore oo?

Abdullaah: Eey.

Ismaa'il: Hol ko wadi ada hula?

Abdullaah: Ismaa'il, aɗa anndi mi, ko wonaa hannde, kadi aɗa anndi no mbaa mi haɓɓaade e dooftogol sardiiɗi dii. Mido juula waktuuɗi joyi dii jande fof, mido hoora, mido rokka miskineeɓe ɓee kaalis. Yimɓe ɓee ina njaggiri mi no neddo moyɗo...

Ismaa'il: Dum ko huunde moyɗere. Wadde hoto caɗeele ngoni?

Abdullaah: Caɗeele ngoni, waawдеми rewde sardiiɗi dii fof, haa hannde ina woodi huunde njakkunde.

Ismaa'il: Ko ndeen huunde woni, Abdullaah?

Abdullaah: Mi ronkii deeyre e nder ɓernde am. So mi maayii, mi ronkii hoolaade mbele ko Aljanna paami walla ko jeynge. Ko duum saabi mido huli maayde.

Ismaa'il: Mi yii dum...saabi duum ko a yitaani laawol pooccingol ngol. Mbele aɗa anndi ngool laawol pooccingol?

Abdullaah: Laawol pooccingol? Ko ngool woni?

Ismaa'il: Mbii ɗaa ko aɗa huli maayde; sabu a anndaa to paadaa so a maayii, kadi a anndaa ko jogori heɓoyde ma jande jaawoore. Mbele mido waawi faamnude ma huunde?

Abdullaah: Eey kay.

Ismaa'il: So eden nganndunoo laawol pooccingol ngol ...ndeen en njogotanooko faayre e ko aroyta.

Abdullaah: Hol ko njid ɗaa wiide?

Ismaa'il: Eden njuula jande fof waktuuji joyi kadi eden tara simoore Faatiya ndee waktu fof, walla wonaa noon? E aaye 6 ina wiya, "Dow min e nder laawol pooccingol hee." (1:6) Dum noon no foti laabi jaagoto den Alla yoo dow en e laawol pooccingol hee?

Abdullaah: Laabi didi e subakaaji, laabi nayi e hakkunde jalawma, laabi nayi kikiide, laabi tati kikiide kiirfo e laabi nayi jamma. Dum hawri laabi sappo e jeedidi jalawma fof.

Ismaa'il: Dum noon laabi sappo e jeedidi jalawma fof eden jaago Alla yoo dow en e nder laawol pooccingol ngol. Ada anndi ko woni laawol pooccingol ngol? Dum ko e nder Quraan. O wii: "Kaŋko (Iisaa) maa o wonoy maande ko fayti e waktu o. Hoto cikkitodee nih hay seeda kadi, ndewee e am: laawol pooccingol ngol nani. Kadi nde Iisaa addi finndeeji dii, O wii: Ngar mi e mon ko mido ardi e ganndal, kadi mbele mi fammina on huunde e gede gonde luural hakkunde mon. Kulee Alla dum noon doofto don mi. Alla woni goonga joom mon, woni joom am. Ndewee mbo, dum noon, laawol pooccingol nani." (43:61, 63-64)

Abdullaah: Aah, mi siftoraano oon aaye...

Ismaa'il: Kono ko Alla haali dum. Laawol pooccingol ngol firtaani tan rewde walla sujjande Alla, kono konngudi dii "Ndewee e am." Firo mum ko eden poti kadi rewde e Iisaa-al-Masiihu, laawol pooccingol ngol nani.

Abdullaah: Rewde Iisaa-al-Masiihu? Kono Ismaa'il, Iisaa-al-Masiihu woodani tan ko Kerecee'en, walla wonaa?

Ismaa'il: Alaa, wonaa! Abdullaah! lisaa-al-Masiihu wonaa tan Kerecee'en o woodani. lisaa-al-Masiihu ina woodani Islaamiyaŋkoobe ne. lisaa ko Islaamiyaŋke!

Abdullaah: Waawaa wonde! Mbele dum ko goonga e maa?
Ismaa'il: Wonaa fuunti, Abdullaah. Mbele ada anndi firo Islaamiyaŋke kam e firo lilaam?

Abdullaah: Lilaam ko diine, kadi lilaamiyaŋke ko dewdo oon diine, mbele wonaa noon?

Ismaa'il: Eey, kono ina heddii ko wonaa duum, Abdullaah.
“Lilaam e Islaamiyaŋke” fof firo mum'en ko jebbilaare e ruttaade e Alla. Wonande Quraan, lisaa-al-Masiihu ko neddo jebbiliido kadi duttiido e Alla. Yeru, lisaa ko golloowo Alla. O wii: “E goonga ko mi golloowo Alla...” (19:30)

Abdullaah: Mi jabii, kono neddo ko golloowo firtaani tan neddo o ina yidi wonde walla wadde jande fof ko kalifa mum yidi e mum ko.

Ismaa'il: Ko goonga, kono e nder Quraan ina haala heen kadi, “Abada nulaado hersirtaa wonde golloowo Alla, wonaa maleykaaji badiidi mbo dii. Kadi been hersiroobe rewde mbo, keddoo ina yuufa mawninkinaare, maa O renndidinoy be kambe fof to makko.” (4:172) Ndaar mbaadi lisaa no waydi e been be njebbilaaki e Alla. Mbadi ko jebbilaare. O aldaa e mawninkinaare wonde golloowo Alla. O jaggiraani dum gacce. Midu sikki kadi, lisaa wadi dum wonde jebbiliido kadi ruttii e Alla ko sabaabunde almuube mum ko Islaamiyaŋkoobe tan! Won aaye gooto e nder Quraan biido: Caggal nde O tini lohndam (famdude goondinal) mabbe, O wii hol wondube e am e laawol Alla ngol?

Seerenbe bee mbii: “Min ngondi ko e Alla. A min ngoondini Alla. Kadi wonan min seede, wonde amin njebbili e makko, dum woni ko min Islaamiyan̄koōbe.” (3:52)

Abdullaah: ‘Dum noon Islaamiyan̄koōbe ina mbaawi goon̄dinde lisaa-al-Masiihu?

Ismaa’il: Eey kay! Abdullaah. Mbele ada anndi hol ko Islaamiyan̄ke gadinoōdo goon̄dinde lisaa-al-Masiihu e Quraan haa feɲɲini?

Abdullaah: Ko aan?

Ismaa’il: Miin? Alaa, Abdullaah! Islaamiyan̄ke gadiīdo fof goon̄dinde lisaa-al-Masiihu e ko Quraan feɲɲini ko Mohamed! O haalanii en lisaa-al-Masiihu e nder ayeeji ko ina bura 90 e nder Quraan.

Abdullaah: Hol ko wadi nulaādo Mohamed ina haalda ndaa nih (hono noon) fof lisaa-al-Masiihu?

Ismaa’il: Sabu dum, nulaādo Mohamed ardi ko jeertinoowo. O jeertinii en kuule kulbiniide de jeynge keblanaade wonande bakkodinoobe bee, kadi o addanii en nelal gilli Alla faade e men.

Abdullaah: Hmm.... Mido jogi njoorto wonde Alla ina waawi yidde, won heen, kono dey mi sikkaani so mido feewi haa ko Alla ina yida mi. ‘Dum wadi mido etoo wonde peewdo, Ismaa’il.

Ismaa’il: Kono Abdullaah, en mbaawaa abada wadde koye men feewbe. Miin e hoore am mi waawaa, mi wonaa peewdo. Ko Alla tan waawi wadde en feewbe. Mi janngii dum e nder Quraan, do

wiyaa, “Eeh onon goonɗinɓe! Hoto ndeftee e pele Seydaane, (nganndee wonde) oon yamiri ko hoybeende e jaawoore. So wonaa baawɗe Alla faade e mon e yurmeende mum, hay gooto e mon njogoraano wonde laaɓɗo, kono Alla laɓɓintu kala mo O welaa. Kadi Alla ko joom nande e jiide.” (24–21)

Abdullaah: Moyyi, so goonga mido foti jaɓde wonde mi bakkodini saatuuji, kono kadi mi wadii gede moyye haa heewi. Dum noon so mi maayii mido waawi hollitde Alla wonde mi wadiino gede moyye haa heewi, kadi seeda e bakkatuuji, mido jogii njoorto maa Alla danndam kadi jogoo njurum e am, kadi o watta mi peewɗo.

Ismaa’il: “Kaŋko woni Allah. Hay huunde ko rewetee ko wonaa kaŋko; Laamɗo, Laaɓɗo, Jam yamo, Joom wakkilaare, Mawɗo o. Baawɗe ngoodanii Alla! Jaawoowo been renndidinoobe mbo e godɗum. (59–23)

Abdullaah: Alla, jaɓoytaa kam?

Ismaa’il: Aha kay, kono ko maa ngonaa laaɓɗo cer! Hono no mbiiru mi e nder aaye mo kaal mi doo oo nih, “So wonaa baawɗe Alla faade e mon, kam e yurmeende mum, hay gooto e mon jogoraano wonde laaɓɗo.” (24–21)

Abdullaah: Ina waawi wonde...

Ismaa’il: Dum wonaa sikke, Abdullaah. Daccu mi hokku maa yeru mbele ada faamana mi. So tawi a arii e am, mido rokku maa nande fof poti ndiyam laaɓɗam, buuɓɗam. Ada anndi ndiyam ɗam ina laabi sabu a yii mido wulna ɗam; ada yara ɗam tawa a sikkittaako laabal majjam, walla wonaa?

Abdullaah: Eey kay.

Ismaa'il: Kono so tawiino ada annduno buubel tokosel ina wonno e poti maa oo? Ada jogornoo haa jooni yarde, walla? Ko waawnoo heen wonde fof mbuubon koñ keewaano heen ko gootel tan wonnoo heen.

Abdullaah: Wonaa! Mi yarataano dam!

Ismaa'il: Ko hadata maa yarde dam?

Abdullaah: Mbuubu ina nder heen! Ndiyam dam ko tunwudam...

Ismaa'il: Ko hono noon wayi, golle fof moyƴe ko mbaaw den wadde e keewal, waawaa battinde en Alla tawi eden ngondi e bakkaat (tuundi) hay so ko tuundi seeda (bakkaat tokooso). Alla ko pawoowo kuugal e bakkodinoobe.

Abdullaah: Mbele ada sikki Alla ina tiidnira dum noon?

Ismaa'il: Eey. No Quraan haaldi, "Kala fof gardo e Joomiraado oo ina wari hoore, oon jaaynde mum ko jeynge, doon heddotoo wuuraani-maayaani." (20:74)

Abdullaah: Dum ko musiiba!

Ismaa'il: Dum noon ko baawde Alla tan e moyƴere mum waawi wadde en laaɓbe.

Abdullaah: Mi faamii...

Ismaa'il: Mbele ada anndi gondo yurmeende Alla? Wiyaama hade jibineede lisaa, Alla neliino maleyka faade e Mariyam. Alla rewniri konngol mum e maleyka o, "Kadi maa min mbaɗ mbo (lisaa) maande faade e yimbe bee, kadi yurmeende maɓbe faade e amen, ko ɗum huunde fiɓaande:" (19:21)

Abdullaah: Mi nanii won biido wonde lisaa-al-Masiihu arani tan ko Yahuuda'en, walla wonaa?

Ismaa'il: Kono siftor, Abdullaah, ko haalaa e nder aaye o. Ndaar kelme dee no moy'yi, "maande faade e yimbe bee". ɗum firtaani maande faade e Yahuuda'en, walla wonaa? ɗum wii ko yimbe bee, wadde ko aduna oo fof.

Abdullaah: Ko woni heen fof, Ismaa'il, won ko njid mi naamndaade ma. Mido sikki waktu fof mo cadeele ngari e maa ada jogii feere no ada safrira cadeele maa.

Ismaa'il: Alaa, Abdullaah. Mi waawaa safirde cadeele am doole am bole. Kono Alla fodanii goonɗinbe lisaa-al-Masiihu ndewi e mum bee mbaawka. E nder Quraan oo, ina wiya heen." Min mballii been goonɗinbe haɓde e gaɗo mum'en, doon be pooli." (61:14) ɗum noon, Abdullaah... E miiɗo am, gaɗo oo ko Seydaane e wonndiibe mum. Nande fof ombo yana e men, ombo yanira e men cadeele mbaadi fof e nder nguurndam men. Kono, Alhamdu lillaah, mido waawi yejjitde dee caleede fof sabu lisaa ko ballo am.

Abdullaah: Ina haawi mi no Islaamiyaŋkoobe kaalirta lisaa-al-Masiihu ko foti nih heewde.

Ismaa'il: Mi sikkaani so e dum foti haawde ma, sabu Taariikaaji lisaa-al-Masiihu ina keewi e nder Quraan. Fawtii heen, enen Islaamiyan̄kooɓe eden poti tarde (janngude) Quraan o fof. Tawde wonii ko noon eden poti tarde (janngude) aayeeji kaaldi e lisaa-al-Masiihu dii. Islaamiyan̄ke so diwii aayeeji kaaldi e lisaa-al-Masiihu dii toonii, Abdullaah, mido anndi ada tara (jannga) Quraan, walla wonaa?

Abdullaah: Eey kay, mido jannga (tara) Quraan o; kono ko e Aaraboore, kadi mi faamataa dum sabu wonaa e demngal am muynu mi ngal firaa. Mi alaa Quraan mo firo mum wada e demngal am.

Ismaa'il: Ko hadata? Ada waawi yahde e nokku fof janngirdu walla yeeyirdu defte mo njid daa so a yettii ma maa dan Quraan mo firo mum woni e demngal men. Mido jogii Quraan mo firo mum jafaa, seettanaa e leydi (laamorgo) men.

Abdullaah: Hol ko addan maa jogaade ganndal potngal nih fof e lisaa-al-Masiihu?

Ismaa'il: Addani mi jogaade ganndal e lisaa-al-Masiihu ko sabu nulaado Mohamed haalii ko fayti e lisaa-al-Masiihu laabi keewdi e nder Quraan. Janngindo mi ko fayti e lisaa-al-Masiihu o ko nulaado Mohamed.

Abdullaah: Mohamed arii, ko wadi haa jooni eden njokki e janngude ko fayti e lisaa-al-Masiihu?

Ismaa'il: Abdullaah... Islaamiyan̄kooɓe heewɓe ina diwa e taro (jannde) mum'en e ko fayti e lisaa-al-Masiihu. Sabu dum ɓe cikkata ko Mohamed woni nulaado cakkitiido arde, wadi han̄kadi

ƙe potaani wadƙude hakaillaaji maɓɓe e nguurndam lisaa walla nih nulaabe heddiibe ƙee. Kono nulaado Mohamed ina wadƙunoo hakailla mum e nguurndam lisaa-al-Masiihu. Ko duum wadi o yeeƙtanii en geɗe keewɗe ko fayti e lisaa-al-Masiihu, sabu lisaa-al-Masiihu ina seerti e nulaabe heddiibe ƙee.

Abdullaah: Ina seerti? Hol ko addan maa wiide lisaa-al-Masiihu ina seertiri noon fof e heddiibe ƙee? Miɗo anndi tigi ko duum woni miijo maa, sabu ada wiya jande fof eden poti anndude nguurndam lisaa-al-Masiihu, kadi ndewen duum. Hol ko wadi mbo seertude e heddiibe ƙee?

Ismaa'il: Hol ko addani mi wiide wonde lisaa-al-Masiihu ina seerti e heddiibe ƙee? Moyyi, Abdullaah... nulaado men Mohamed wii en wonde Alla neliino maleykaaƙi dii yoo njah kabroya Mariyam wonde lisaa maa wonoy annoore hannde e janngo fof. Quraan o wii: Nde maleykaaƙi dii mbii: "Eeh, Mariyam a heɓii konngol ummoraade e Alla; innde makko wonoyta ko 'al-Masiihu', ɓii Mariyam; annoore aduna e laakara; kadi ko O gooto e ɓadiibe Alla." (3:45)

Abdullaah: Kono miɗo sikki so ada haala lisaa-al-Masiihu, ada seernda lisaa e heddiibe ƙee?

Ismaa'il: Moyyi, Abdullaah, wonaa miin seerndi lisaa e nulaabe heddiibe ƙee e nder haala am. Ko Alla e hoore mum seerndi ƙe. E Quraan Alla wii, "E nder nulaabe ƙee, won ƙe min ɓurni e heddiibe ƙee. Won e maɓɓe mo Alla haaldi; kadi won e maɓɓe ƙe Alla yelliti darnde mum'en. Wonande lisaa ɓii Mariyam, min ngaddi seedantaagal kadi min cemmbinirii duum ruuhu ceniido o." (2:253) Alla haaldii e lisaa tawi hay huunde ko ɓilii hakaunde maɓɓe. Alla jinnganii lisaa nde o rokki duum maandeeji, kadi o semmbiniri

mbo, Ruuhu Ceniido o. Maleykaaaji Alla dii mbii maa lisaa wonoy peenndo e oo aduna kadi e janngo, kadi maa o wonoy badiido Alla. Dum noon ko Alla haaldi noon lisaa.

Abdullaah: Mi meedaani yiide diin aayeeji, Ismaa'il. Kono, hol ko firti "Almasiihu"?

Ismaa'il: Dum firata ko "gujaado". Mbele ada anndunoo adan, ko nebam rufetenoo e laambe, so ina piile lefol laamu? Gedel e nder gede teentude (keeriide) ko fayti e Almasiihu ko wonde Alla rokkii dum maantode (innde), Almasiihu. Oo aaye ko Alla wujii (lefol laamu ngol) lisaa-al-Masiihu, wonaa noon nebam laambe ngujetenoo dam kono ko ruuhu makko oo!

Abdullaah: Hmm, ina wadi faayiida. Yetten yeru hannde so mi goonjdinii lisaa-al-Masiihu; wiyetee ko mi wontii Kerecee, walla wonaa?

Ismaa'il: Abdullaah, hol nde nganndudaa mi? Ko hol nde cehilaagal men fuddii? Dum booyi, walla wonaa? Ada anndiri mi ne kay Islaamiyanke moy'yo. Mido siftora nde ngonno den sukaaɓe eden jahdatnoo jumaa, eden koordatnoo, a yilliima banndiraabe am e waktu layya; min ne kay mi yilliima banndiraabe maa. Hay gooto ne kay noddiraani mi Kerecee sabu tan anndude mi e goonjinde mi lisaa-al-Masiihu. Ko mi Islaamiyanke ada anndi, ko wonaa duum, lisaa-al-Masiihu meedaani wiide yoo yimbe gontu Kerecee'en. Lisaa-al-Masiihu wii tan ko yoo en ndew dum. Hono no Quraan wiiri, "Nde lisaa addi finndeeji dii o wii: Ngar mi e mon ko mido ardi e ganndal kadi mbele mi fammina on ko fayti e huunde e gede gonde luural mon. Kulee Alla dum noon kadi ndewon e am" (43:63)

Abdullaah: ‘Dum noon, hol ko wadi won e yimbe ina mbiyee Kerecee’en hannde?

Ismaa’il: Mido haalan maa, Abdullaah, lisaa e almuube mum meedaani noddireede Kerecee’en. Ko anbe mabbe bee puɗɗii noddirde be Kerecee’en e duubi caggal nde lisaa njabbiti to asamaan.

Abdullaah: Hol no nganndirdaa dum?

Ismaa’il: Ada waawi tawde dum aan e hoore maa e deftere widto gannde ndee.

Abdullaah: Ismaa’il, ada anndi gede keewde ko fayti e lisaa-al-Masiihu, kadi ada yidi haalde sahaa fof haala Alla, hay ko wayno e hoddiiɓe men Kerecee’en. Mido anndi won e Islaamiyaŋkooɓe bee njidaa haaldude e Kerecee’en. Mi anndaa fof no mbaawir daa udditoraade e yidde hono nih fof e yimbe haa teenɗi e Kerecee’en, sabu dum, mi nanii wonde Islaamiyaŋkooɓe e Kerecee’en nanondiraani no feewi....

Ismaa’il: Islaamiyaŋkooɓe timmuɓe bee kaani ko hormaade Kerecee’en, sabu kambe be ndewi ko defte ceniide dee. Nulaado Mohamed ko jidnoodo Kerecee’en. O haalii nih haala Kerecee’en no feewi.

Abdullaah: Ko goonga e maa? Quraan oo haali ko way noon?

Ismaa’il: Eey won aaye biido, “Kadi maa a tawoy e goonga wonde burbe jogaade gilli e goonɗinbe ko been ngonni wiyoobe ko min Kerecee’en. Tawata ko ina e nder mabbe seerenbe kam e juulbe hakkolinbe, tawi kadi be ngonaa burniibe.” (5–82) Ada anndi

Abdullaah, so en ndaari oo aaye dum firti ko bee yimbe ko yankiniiɓe.

Abdullaah: Hol fof no mbiirataa Kerecee'en ko yankiniiɓe?

Ismaa'il: Ko addani mi wiide noon koo nani: So tawi tan ko be Kerecee'en goongiray-goonga (laaɓɓe), tawataa ko be jebbiliibe e baawde Alla, tawi ebe mbadi goondinal berde maɓɓe e lisaa-al-Masiihu, hono yurmeende Alla nde. Hannde doo do ngonden ina woodi yimbe mawnikiniibe haa heewi. Been ina cikka ina mbaawi yahrude doole mum en oole e baawde mum'en to asamaan too, ebe cikka ko golle maɓɓe moyɣe: wadande yimbe moyɣere, rokkude miskineeɓe ko jaami, teddingol maɓɓe Koorka, sadakuuji dii kadi e gede godde diiniyaŋkooje baddiide, maa addan be jabaneeɗe to asamaan too.

Abdullaah: Kono, wadde gede moyɣe, hay huunde alaa ko bonnata...

Ismaa'il: Mido jaban maa, Abdullaah. Hay huunde buraani wadde gede moyɣe e wallude kadi yimbe e oo aduna hannde mo ngonden; kono en mbaawaa yobirde Alla deen gede mbele laatoo coggu naatirdi men Aljanna (asamaan).

Abdullaah: Hol ko njid daa wiide? Mi ndaartaani soodde naatirdi Aljanna!

Ismaa'il: Kono so tawi pawden jikkeeji men ko e gede moyɣe de mbaɗeten dee, dum ina firta ko njeenaari mbaɗanten Alla mbele ina jaba naaten Aljanna. Kono hay so eden mbaɗa golle moyɣe eden mbaɗa kadi bakkatuuji haa heewa. So wayi noon, hol no Alla

jaɓiranta en golle men moyƴe? Miicco seeda ada anndi
bakkatuuji men pamɗaani, walla wona? Kadi nande fof ko en
bakkodinɓe, walla wona?

Abdullaah: Eey,...sahaaji.. .

Ismaa'il: Goonga kay, Abdullaah; eden mbakkodina nande fof,
laabi keewɗi. Ngonden ko e fuuntude koye men so tawi cikku den
ko en mbakkodintaa!

Abdullaah: Kono mi ronkii haa jooni faamde ko waɗi golle men
moyƴe mbaawaa wallude en.

Ismaa'il: Eey. Daccu mi hollu maa hol no golle men moyƴe
mbaawirtaa duumaade; mbele ada jaɓi kam golle moyƴe
mbaawaa wullude goonɗinɓe naatde Aljanna?

Abdullaah: Duum ina gasa.

Ismaa'il: Ko goonga. Won aaye biido, "Golle been ɓe
ngoonɗinaani Joomiraado mum'en, deen golle njahdii e henndu.
Hay huunde ko ɓe ndaɗi e ngartam moyƴam. Ko dum woni
majjere bonnde." (14–18) Dum noon, so won cikkudo ko peewɗo,
sabu mum waɗde golle moyƴe, mbele deen golle moyƴe ina
mbaawi wallude dum?

Abdullaah: Eey kay ko hadata?

Ismaa'il: Kono Abdullaah, eden mbaawi yande so golle men ko
moyƴe so ngonaa. Quraan oo reentinii en, "Wii, mbele oɗon njidi
min kaalana on been waasoyooɓe golleeji mum'en? Been ɓe

tampere mum'en yoolii tawa ina cikka ngolli koko moyyi.”
(18:103–104)

Abdullaah: Hmm...

Ismaa'il: Hol fof no mbaawirten hoolaade jaawoore men janngo?
Eden mbaawi sikkude ko en feewbe tawa en ngonaa; eden mbaawi
sikkude eden mbada golle moyye tawa golle men ngalaa faayiida.

Abdullaah: Kono so tawii mbadden ko golle de ngannduden ko
moyye ko wayno njuulu? Ina laabi, Alla jafantu en njuulu men
hono golle moyye ;

Ismaa'il: Fawaaki doon; Ina gasa hay njuulu men waasa moyyude.
Ina haalaa e Quraan wonde “Neddo ina nodda bonande no
noddirta jam nih, sabu neddo ina heppi.” (17 :11)

Abdullaah: Kono mido sikki haa hannde golle men moyye maa
mballu en.

Ismaa'il: Abdullaah, bakkaat ko huunde bonnde no feewi.
Moyyere fof nde mbadden, heewde dum tobbe abada, waawaa
fawaade e dow tobbon men bakkaat. Alla adii fawde kuugal mum
e dow bakkaat. Quraan oo haalii, “So tawiino Alla ina jaggirtunoo
yimbe batte golleeji mum'en, hay gooto o woppataano e ndii
leydi; kono ombo fodanibe lajal; kadi nde lajal ngal timmi fof hay
gooto mo ina waawa dirtinde waktu o , wonaa yeeso, wonaa
caggal.” (16–61)

Abdullaah: A wii wonde sadak dammuuji waawaa danndude en.
Dum noon ko wadi hitaande fof ada wada dum?

Ismaa'il: Saabi mido sooda dammuwol ko mbele mi rokka miskineebe bee teew. Mido yidi wallitde miskineebe bee haa keba teew, ko jaa mi. Sabu ada anndi no teew wayi tiidde hannde. Sabu kadi mido yananaa wonaa moni fof waawi soodde; rabbiikinaade, ko gilli am e maɓbe, saabi mido wada dum.

Abdullaah: Dum noon mbele mbadirtaa sadak oo, ko haa Alla yob maa (yeen maa)?

Ismaa'il: So goonga, Abdullaah, wonaa sabu duum. Won aaye kaalɗo sadak geloodi. O wii, "Wonaa tebbuuli maɓbe, wonaa yiifameeje maɓbe njettotoo to Alla, kono yettotoo to makko, ummaade e mon ko njuulu." (22:37)

Abdullaah: Mi jabii, hay so tawi golle men moyƴe mballaani en no naatirden Aljanna so en maayii ina gasa laawol gonngol hebo no eden naatira Aljanna. Won sikkooɓe njahata tawo ko jeynge, kono be daminaaki booyde doon, be njaltine.

Ismaa'il: Hol fof no be njaltirta heen?

Abdullaah: Be cikkata ko gede moyƴe de be mbaɗi e nguurndam maɓbe dam, maa wallube; ebe cikka kadi so yimbe nduwani maa, ma be caggal maɓbe (so be maayii) maa dum yaltin be heen ko buri yaawde.

Ismaa'il: Mbele Quraan oo haali dum?

Abdullaah: Mi anndaa nih; kono ko dum woni ko yimbe bee kaalata.

Ismaa'il: Ada anndi, Abdullaah, won Islaamiyaŋkoobe heewbe goonjdinoobe ko kaalanaa fof; mido nana ebe mbiya won e huundeeji ko wayno: "Hoo, Sehil am wii nih, sehilaabe am mbii dum walla almaami am wii nih walla wii nah.... " Kono tawde ko en Islaamiyaŋkoobe eden poti goonjdinde ko wiya e nder Quraan oo.

Abdullaah: Dum noon mido yaafnoo. Kadi, hol ko Quraan oo haali?

Ismaa'il: Moy'yi, e no mbiiru daa won e yimbe cikkata ko seeda ngonata e jeynge; kono Quraan o wii, "Ko luutndii dum! Been wadoobe bone, be bakkatuuji mum'en ceettini, been doon ko yimbe jeynge; doon be keddotoo haa abada." (2:81)
Dum firti ko e jeynge hee be keddotoo nande fof; yeew kadi, Abdullaah,... hay golle maabe moy'ye mbaawataa wallude be!

Abdullaah: Mido jogii sehil am Islaamiyaŋke jaagontoodo nande fof yimbe so maayii. O wii ko ombo daminii wonde jaagule makko ina mbaawi wallude be haa be ndada e lebte jeynge ngee. Hol miijo maa e duum, Ismaa'il?

Ismaa'il: Mido sikki pot den ko ndaarde ko haalaa e nder Quraan oo koo. Won aaye biido, "Kadi rewoobe bee maa mbiyoy: Aah! Sinno duttal ina aamnotonoo! Maa min pennirtuno be no be pennirnoo min nih! Noon Alla hollira be golle maabe; nimsa fudanaabe; kono be mbaawataa yaltude jeynge ngee." (2:167)
Dum noon ina moy'yi wattorde hakkille wonde yimbe wonbe nder jeynge bee, cowataa dimmol. Be ciftorta golle maabe tan ko e nimsa.

Abdullaah: Mi anndaano dūum. Mi sikkuno wonde golle men moyƴe, ina mbaawi wallude en, haa njalten njeynge. Yontere ɓennunde ndee mi yeewtidiino e hoddiiɓe am, ɓeen wiinoobe ina mbadi jikke wonde Muhamed maa danndu dūm en e jeynge.

Ismaa'il: Hono no mbiiru maa mi nih, won Islaamiyaŋkoobe goonɗinoobe tan kala ko yimɓe ɓee kaalani dūm'en. Tawde noon ko en Islaamiyaŋkoobe potɗen tan ko goonɗinde ko Quraan oo haali koo. Nulaado Muhamed ina wiyee heen ko tintinoowo (deentinoowo). E no Quraan wiiri, ko Alla yamiri yo O innire hono noon: O wii, "Hay batte ko njogii mi e hoore am wonaa ngartam wonaa bonannde, so wonaa ko Alla yidi. Kadi so mi annduno ko anndotaako ma mi heɓatno moyƴere haa heewa, kadi hay bonannde wootere yettotaako mi. Miin alaa ko ngonan mi goonɗindo so wonaa deentinoowo e kabroowo." (7:188)

Won aaye godɗo kadi wii, "Ko goonga, min neldii ma e goonga hono kabroowo e deentinoowo; kadi min naamndaaki ma ko fayti e yimɓe jeynge." (2:119)

Dum noon, so tawii en paamii no haanirta nih oo aaye: o yidi wiide ko nulaado Muhamed alanaa tiidnde ko fayti e ɓeen wonɓe e nder jeynge.

Abdullaah: Hmm... kono so mi haalaniino dūm hoddiiɓe am, maa ɓe mettintuno!

Ismaa'il: Mettina? Mido yananaa ɓe mettintaano so tawi eɓe nganndi ko Quraan oo haali koo. Dum wonaa miiɗo hoore am tan; ko dūm Alla wii Nulaado Muhamed. Ndaar helmere "enen", "min" dūm firata ko Alla. Dum noon e nder oo aaye, Alla haaldatnoo ko e Nulaado Muhamed, walla wonaa?

Abdullaah: Eey, mido sikki ko goonga kaal ɗaa...

Ismaa'il: Ko woni heen fof, so en mbii hoddiiɓe ɓee mettinii heen, dum firti ko mettinani ko Alla sabu ɓe njedditii ko ko haalaa e nder Quraan oo koo.

Abdullaah: 'Dum noon, Ismaa'il, ko wadi won e Islaamiyaŋkooɓe ina ngoonɗina so tawi maayii e nder wolde jihaad, joom mum'en ko Aljanna payi tawa celaani-cel-mbaani?

Ismaa'il: Moy'yi... Abdullaah, wonande ma aan; hol ko firti jihaad?

Abdullaah: Jihaad firti ko "fiyannde diine" (hare hakkunde juulɓe e saliiɓe)

Ismaa'il: Kadi mbele ada anndi ko firti "saliiɓe"?

Abdullaah: Saliiɓe ngoni joom sanamuuji (joom tooruuji) en, ɓe ngoonɗinaani Alla.

Ismaa'il: A haali goonga, Abdullaah! 'Dum firti ko ɓe ngoonɗinaani ɓee. Kadi, mbele ada anndi hol wiyeteeɓe ngoonɗinaani?

Abdullaah: Eey, mido anndi wonde won Islaamiyaŋkooɓe sikkooɓe wonde Yahuuda'en e Kerecee'en ko saliiɓe (ngonaa goonɗinɓe); hol ko woni miiɗo maa e duum?

Ismaa'il: Wonande Quraan, almuuɓe lisaa-al-Masiihu mbiyetenoo ko Islaamiyaŋkooɓe. Almuuɓe ɓee mbii, "Ko min wondiiɓe Alla, amin ngoonɗini Alla. Kadi wonan min seede ko e yamiroore makko min ngoni" (3:52) 'Dum noon, hol fof no almuuɓe lisaa-al-Masiihu nanngirtee saliiɓe (ɓe ngoonɗinaani).

Abdullaah: Mi anndaa. Ina gasa ɓe cikkata wonde almuuɓe lisaa-al-Masiihu ndewata ko Allaaji tati.

Ismaa'il: Mi ronki faamde ko wadi eɓe miiɗo almuuɓe lisaa-al-Masiihu ngonaa goonɗinɓe (saliibɓe). Quraan oo haalii wonde Alla ina seerndi almuuɓe lisaa-al-Masiihu e saliibɓe (ɓe ngoonɗinaani). E waade noon, Alla fawii almuuɓe lisaa-al-Masiihu e dow ɓeen ɓe ngoonɗinaani (saliibɓe). E nder Quraan ina haala heen, "(Siftor) nde Alla wii: "Eeh lisaa, goonga maa mi ittu nguurndam maa e dow leydi, mi ɗabbin maa to am, mi seerndu maa e ɓeen saliibɓe goonɗinde; kadi mi wada ɓeen rewɓe e maa dow ɓeen saliibɓe ma haa pande jalawma jaawoore..." (3:55)

Abdullaah: Hmm ... mi meedaa miiɗoraade nih.

Ismaa'il: Goonɗinɓe ɓee e ɓe ngoonɗinaani ɓee ina ceerti. Alla wii ko almuuɓe lisaa-al-Masiihu ɓee ko goonɗinɓe kono wonaa ɓe ngoonɗinaani. Wadde a yii kay wonde almuuɓe lisaa-al-Masiihu mbaawaa wonde saliibɓe (ɓe ngoonɗinaani).

Abdullaah: Ndeen noon, hol jaawoore so woodi Islaamiyanke bardo almuudo lisaa tawi wardi dum ko caliido (mo goonɗinaani)?

Ismaa'il: Moy'yi, Quraan oo haalii ko fayti e bardo goonɗindo. Won aaye biido, "Kala bardo goonɗindo wardi dum amdu e belaade, oon jaaynde mum ko jeynge. Ko e ngeen jeynge o heddotoo haa abada. Alla mettinanii mbo, hudii mbo, kadi maa resan mbo leɓte mawde". (4:93)

Abdullaah: Kono so tawii, oon bardo hoore, anndaano ko goonɗindo o wari?

Ismaa'il: Ko ina wona fof, won mo o wari e toonange. Wonande Quraan oo hay so tawii dey ko e juumre, ina wadi haa hannde ko joomum fawaa e gollal warde neddo ngal. (4:92) Ko waawi wonde fof, mbele ada anndi kam won aaye biido wonde Jihaad waawaa wonande hay gooto njoobaari ko ina naatira Aljanna.

Abdullaah: Ko mbii daa koo? Mbele ada joganii dum daliilu?

Ismaa'il: Eey, aaye oo wii, "Mbele damaawu mon ina e naatde Aljanna tawa Alla seerndaani on e been habotoobe tiidi heen bee?" (3:142)

Abdullaah: Mi nanii won aayeeji kaaldi yoo yimbe mbare. Ko wayno, mbaree oo neddo ko bondo; walla mbaree bee yimbe ko salii-be (ngoonjdinaani). Hol ko woni miijo maa e duum?

Ismaa'il: Hmm... Ndaaren won diin aayeeji kuutoraadi ban yoo ban seettinde wonde eden mbara yimbe e innde Alla. Aaye gooto wii, "... mbaree renndinoobe bee kala to taw don be." (9:5) Aaye goddo mo be kuutorii oo wii, "Nde kawru don e hare be ngoonjdinaani piyee heen e daade." (47:4)

Cadeele dee tan ko huunde e aaye oo haalaa, walla nih hay so en kaalii aaye oo fof maa dan heen ko ngoppuden firo mum tigi-rigi. So tawii en ndewii no aaye oo wiiri nih ngidotoden ko warde koye men tawo.

Abdullaah: Hol ko njid daa wiide?

Ismaa'il: Enen fof ko en bakkodinoobe, walla wonaa? Enen fof eden njogii sikki-sakka e faayre e nder berde men; kadi sahaa fof eden mawnina sanamuuji e nder berde men, do en mbattortaa Alla, walla wonaa? Dum noon so tawii caliido ko mo goonjdinaani

walla sanamuyanke, wadde enen kadi en ngoonɗinaani. Ndeen noon ko adii nde eden mbara wodɓe, mido sikki haannoo ko mbaren bakkaat e sikke gondo e nder men oo.

Abdullaah: Mbaɗ en so aɗa jogii sehil mo goonɗinaani Alla, hol no mbaɗdataa e oon fannu, Ismaa'il?

Ismaa'il: Mi jaagonoo mbo mbele ombo qirlitoo kadi o goonɗina Alla. Mi jaago kadi, mbele ombo annda yurmeende e yaafuya Alla wonde e lisaa-al-Masiihu, kadi mbele ombo wonta almuudo lisaa. Won aaye biido, "Wii been goonɗinɓe yoo ɓe njaafɔ been ɓe daminaaki jalɗi Alla, di jogori heɓtude ko ɓe keɓnoo wadde (gollude)." (45:14)

Abdullaah: Kono, ko waɗi omo duwanee mbele ombo wonta almuudo lisaa-al-Masiihu?

Ismaa'il: Hol ko haɗata? Alla fodanii rewɓe e lisaa ɓee gede keewɗe maanaa.

Abdullaah: Mbele ko dum goonga? Yeru, ko way no hol duum?

Ismaa'il: Maa mi haalane dum; yeru gooto nani, ummiido e Quraan, kolliroowo gede seeda e podooje Alla fodani almuuɓe lisaa. O wii, "(Siftor) Nde Alla wii: Eeh lisaa! goonga, maa mi ittu nguurndam maa e leydi mi ɗabbin maa to am, mbele mi seerndu maa e been ɓe ngoonɗinaani, kadi mi fawa been rewɓe e maa dow, been saliiɓe ma haa jande ummital..." (3:55)

Abdullaah: Dum ina waɗi faayiida nde o wii wonde almuuɓe lisaa-al-Masiihu ɓuri toowde sabu ko Alla kam fawnooɓe dow ɓe ngoonɗinaano ɓee. Kono mido sikki Alla haalnoo dum ko gila

waktu nguurndam lisaa-al-Masiihu e almuube mum, ndeen, kono dum todɗaaki almuube makko hannde.

Ismaa'il: Holno dum waawirta wonde, Abdullaah? Ndaar daccaa hakke. Konngudi dii, "Haa nande ummital". Nalawma ummital suwaa tawo arde, walla wonaa? 'Dum firti ko ndeen fodoore, ina rewi haa hannde, e kala dewɗo e lisaa. Fodoore Alla nde ina toɗɗii haa hannde kala almuudo lisaa-al-Masiihu. Kadi mbele ada anndi ko jogori aroyde e ɓe ngoonɗinaani ɓee? Njif mi wiide ma ko ɓe ngoonɗinaani lisaa-al-Masiihu ɓee?

Abdullaah: Wonaa haa no feewi.

Ismaa'il: Moy'yi, oo aaye dewɗo heen ina haalana en dum. Wonande ɓeen ɓe ngoonɗinaani, maa mi leɓtoy ɓe leɓte tiidɗe, gila doo haa to laakara, wonande ɓe ballo alanaa ɓe" (3:56) 'Dum noon Abdullaah, e nder aaye gadano oo, Alla fodanii almuube lisaa huunde waɗnde faayiida, kono e aaye diɗaɓo oo, Alla fodii huunde hulɓiniinde faade e ɓeen ɓe ngoonɗinaani lisaa. 'Dum noon so tawii mi waawii safrude caɗeele am doo e aduna dum haawataa kam, sabu mido goonɗini Alla, hono no fodiraa e aaye oo nih. Mido goonɗini kadi maa Alla wallam e aduna garoyoowo oo... Wonaa nih batte ko nedɗo moy'yo (peewɗo) walla noon bonɗo kono ko sabu Alla fodanii wallude, kala fof goonɗindo lisaa-al-Masiihu. Ko dum waɗi mido goonɗini, kadi mido jogii hoolaare e podooje makko!

Abdullaah: Mido jogii weltaare e nande ko heewi ko fayti e lisaa-al-Masiihu, kono mido foti yahde haɗkadi. Wonaa e sago am, Ismaa'il, mido foti yahde mi ndaara peewnitoowo motooji mbele mi feewnita moto am ngoo.

Ismaa'il: Ina hawra, Abdullaah. Miin e hoore am mido foti yahde poosto ndaaroyde bata am ɓatakuuji, kam e nelde. Abdullaah hoto yejjit rewde to suudu janngirdu defte nduu so tawii a heɓindii ma mbele aɗa sooda deftere Quraan firaande e demngal men. Eto ndarnde aayeeji kaalooji ko fayti e lisaa-al-Masiihu dii. Caggal duum so en kawritii gonngol eden mbaawa ndaardude aayeeji dii.

Asalaamu aleykum,

Abdullaah: Wa-aleykum salaam.

ROGERE 2

Balde seeda caggal ko min mbaynondiri, mi yiidi kadi e Abdullaah. Dum hawrunoo ko e jalawma Aljumaa; min njahdi jumaa juuloyde Tisbaar. Caggal duum min njehi wottoyaade. Nde tawnoo mi alaano golle oon kikiide, dum saabi min keɓii yeewtidde hay so sahaa daɓɓo.

Ismaa'il: Asalaamu-aleykum!

Abdullaah: Wa-aleykum salaam!

Ismaa'il: Ey wa, Abdullaah, no mbaddu ɗaa e moto maa ngoo?

Abdullaah: Eey! Mido foti soodde boggi dartinooji moto ngo tawa ko kesi;

Ismaa'il: Hol ko woni e boggi maa dartinooji dii?

Abdullaah: Ada anndi moto am ngoo naywii. Pot mi tan ko lomtinde boggi dartinooji dii. Ko e duum ngon den....

Ismaa'il: Eey, mi yii; mbar a hebii soodde deftere ndee?

Abdullaah: Alhamdu lillaah, mi soodi; mi tawii dum e suudu janngirdu–yeeyirdu defte Islaamiyaŋkooje. Deftere ndee ina nejaa haa yoodi; nde nejiraa ko mbaadi kaŋe. Maa mi holle deftere nde jande wonde so a arii to am.

Ismaa'il: Dum wadii faayiida!

Abdullaah: Kono, Ismaa'il... ko keɓ mi janngude e teskaade nani. Mi winndi aayeeji seeda ko fayti e lisaa–al–Masiihu, kono mi heɓaani gaynude.

Ismaa'il: Dum ina moyyi. Hol aayeeji keɓ daa yiitude?

Abdullaah: Daccan am hakke, hawri ko mido bittii dumunna jawtudo oo. Keɓ mi gaynude tan ko simoore didaɓere nde. No way fof aayeeji di keɓ mi yiitude ko fayti e lisaa–al–Masiihu dii nani. Suura : 2:87; 2:136; e 2:253

Ismaa'il: Daccaa hakke no a heɓaani ko ɓuri heewde e aayeeji dii, kono moyyi eden mbaawi ndaardude di jande wonde.

Abdullaah: Mi fodii wonde maa mi ndaartu aayeeji godfi doo e yeeso.

Ismaa'il: Minne mi fudfdiima wafde aayeeji ko fayti e lisaa-al-Masiihu. Hol ko hadat maa yettude ko ndenndin mi koo, mbattaa e di maa dii? Dum woni ada waawi ndaarde mbele jande wonde eden mbaawa yeewtude heen.

Ko keɓ mi renndinde tottu mi Abdullaah koo nani:

-lisaa-al-Masiihu ko bii Mariyam.

Suura 2:87, 253; 3:45

-lisaa-al-Masiihu ko dadndoowo (al-Masiihu)

Suura 3:45; 4:157, 171

-lisaa-al-Masiihu ko golloowo Alla.

Suura: 4:172; 19:30

-lisaa-al-Masiihu ko Nulaado.

Suura:19:30

-lisaa-al-Masiihu ko jettinoowo konngol Alla.

Suura: 4:157,17; 5:75

-lisaa-al-Masiihu ko konngol Alla.

Suura: 3:45; 4:171

-lisaa-al-Masiihu ko Ruuhu Alla.

Suura: 66:12

-lisaa-al-Masiihu ko maande wonande yimɓe ɓee.

Suura: 19:21; 21:91

-lisaa-al-Masiihu ko seede.

Suura: 4:159; 5:117

-lisaa-al-Masiihu ko yurmeende ummoraade e Alla.

Suura: 19:21

-lisaa -al-Masiihu ko tiimtorgal.

Suura: 3:45

–lissaa–al–Masiihu ko timmudo e nder yimbe feewbe.
 Suura: 3:46; 6:85
 –lissaa–al–Masiihu ko joom barke.
 Suura: 19:31; 43:59
 –lissaa–al–Masiihu waadii kaawisaaji.
 Suura: 2:87
 –lissaa–al–Masiihu hebtiniraama Ruuhu Ceniido O.
 Suura: 2:253
 –lissaa–al–Masiihu ummii (jibinaa) ko e mboomri.
 Suura: 3:47; 19:20–21
 –lissaa–al–Masiihu dowata yimbe ko e goonga.
 Suura: 3:49
 –lissaa–al–Masiihu sellinii yimbe bee.
 Suura: 3:49
 –lissaa–al–Masiihu wuurtinii maaybe.
 Suura: 3:49
 –lissaa–al–Masiihu maayanii saliiibe.
 Suura: 3:55
 –lissaa–al–Masiihu wuurtii e Maayde.
 Suura: 3:55
 –lissaa–al–Masiihu caggal nde maayi safaama faade dow asamaan
 kadi O wuurtii.
 Suura: 3:55
 –lissaa–al–Masiihu ina rokka nguurndam.
 Suura: 5:110
 –lissaa–al–Masiihu ko laabdo.
 Suura: 19:19
 –lissaa–al–Masiihu ko gartoowo.
 Suura: 43:61
 –lissaa–al–Masiihu ina anndi ko fayi arde.
 Suura: 43:61, 63
 –lissaa–al–Masiihu ina foti reweede.

Suura: 43:63

Ismaa'il: Ko ina wona fof ko njiitu mi nani, Abdullaah.

Abdullaah: Ko njogii mi e am koo ina famdiri ko njogi daa koo.

Ismaa'il: Ina moyyi, Abdullaah, adan miin e hoore am mi anndaano aayeeji ko fayti e lisaa-al-Masiihu. Njanngir mi ko seeda-seeda; ko caggal duum njiitu mi ko buri 90 aaye ko fayti e lisaa-al-Masiihu e nder deftere Quraan ndee.

Abdullaah: Ada anndi mi hawri e Akbar nde njah mi soodoyde deftere ndee to suudu defte too.

Ismaa'il: Akbar? Hol potdo wonde oon Akbar?

Abdullaah: Akbar ko gooto e sehilaabe men waktu nde ngon den e dudal men tatabal. Koo gooto e ardinoobe dudal men ngal; so ada siftora?

Ismaa'il: Eey... mi siftorii Akbar! Koo neddo moyyo.

Abdullaah: Nde kawru mi e makko (Akbar) nde, O naamndi ko wadi mido sooda deftere Quraan. Mbii moo mi kaa biido yoo mi ndaartu deftere haaloore ko fayti e lisaa-al-Masiihu tawa ko e Quraan mo firo mum woni e demngal men burata faamnaade. Min njeewtii heen seeda; kanke e hoore makko O winndii heen huunde ko fayti e nguurndam lisaa-al-Masiihu.

Ismaa'il: Hol ko o wii heen?

Abdullaah: O naamndii mi so tawii njid mi ko humpitaade ko heewi e nguurndam lisaa-al-Masiihu; hol ko wadi mi soodaani Biibal mi tara ko winnda ko fayti e lisa?

Ismaa'il: Mbele ko goonga o haalii ko way noon?

Abdullaah: Eey, kono mi yidaano wadirde hono noon. Mi nanii en potaani fawde hoolaare men e Biibal sabu ko dum deftere fepindaade; dum noon en mbaawataa anndude hol to woni heen goonga e hol to fenaade woni heen.

Ismaa'il: Akbar ne, hol kabaaru makko ko sakkitii koo?

Abdullaah: E no o wiiri, mido sikki baasi alaa e makko.

Ismaa'il: Mido siftora enen tato fof no njannginiratno den e kawgel (beto) so yontiinooma. Waktu koorka ne, mido yahatnoo to makko jammaaji dii hirtoyaade. Oon sahaa ina welnoo, kono wadii ko juuti, min njiidaani caggal duum. Mido yidnoo yiide mbo hay so jalawma gooto kadi. Kono mi anndaa to o hodi hannde. Mbele ada anndi to o hodi?

Abdullaah: Alaa, mi yananaaka. Mi naamndaaki nokku makko;

Ismaa'il: Dum ina haamnii...

Abdullaah: Ko wonaa duum... ada jogii Biibal?

Ismaa'il: Eey-eey! Mido jogii Biibal. Mi janngii dum ne kay.

Abdullaah: Ko mbii daa koo? A janngii Biibal?

Ismaa'il: Ko hadata? Ada anndi mido yidi janngude ko fayti e nguurndam yimbe mawbe, ko wayno laambe, winndiyan'koobe, haralleebe sinemaa, yimooobe; kala heen ko hakkille am addi yoo mi anndu nguurndam mum, mi yahat to suudu defte too, mi sooda deftere jaytoore ko fayti e oon fannu, mi jannga dum.

Abdullaah: Kono Biibal ngal, ko ngal deftere Kerecee'en tan; kadi ko fawtii heen heewbe mbii kam wonde gede keewde ina e nder Biibal ngal woodaani...

Ismaa'il: Mi sikkaani dum, Abdullaah; Mi janngii Injiila mi yiyaani heen fof ko boni e nder Taariikaaji ko fayti e lisaa-al-Masiihu.

Abdullaah: Kono mi nanii kay Biibal ngal ko pepindaangal.

Ismaa'il: Ina haabni so tawii yimbe bee ina cikka wonde Biibal ngal ko pepindaangal. Mido sikki aan kam a jeyaaka e miihortoobe noon bee; sabu dum oon miijotoodo Biibal ngal ko pepindaangal, oo heblanii ko haabe e Alla.

Abdullaah: O heblanii ko haabe e Alla, hol ko addan maa haalde dum?

Ismaa'il: Ada anndi Alla haalanii konngudi mum, annabaafe heewbe adinoobe; so tawii miijo men ko wonde Biibal ngal, ko pepindaangal dum firti ko miijo men addi ko Alla alaa semmbe. E miijo maa, mbele Alla alaa semmbe no ina waawira aynude konngudi mum, nde O rokkata di annabaafe makko adinoobe?

Abdullaah: So goonga! Dum wonaa; kono holi baawdo haade yimbe waylude "kelme" (konngudi dii) e nder Biibal hee?

Ismaa'il: Mi sikkaani so Alla ina dacca yimbe bee mbayla konngudi mum dii. E nder Quraan ina wiya heen: hay so tawii ledde dee fof, mbattaama kudi binndirdi, hay so tawii kadi maaje dee fof, ngonti ngommbudi haa maaje jeedidi janti heen, konngudi Alla dii ngasataa; sabu duum Alla ko joom doole, ko O ganndo." (31:27)

Oo aaye wii wonde Alla ko joom baawde, konngudi mum ngasataa; Dum noon mido goondini Alla ko ganndo kadi ombo jogii baawde reende konngudi makko. Ko wonaa dum, Quraan haalii laabi keewdi wonde hay gooto waawaa waylude konngudi Alla di; gooto e aayeeji di wii, "dursito ko kabra daa e deftere joom maa nde; hay gooto kadi waawaa waylude konngudi makko di, kadi a waawaa hebde dadndoore so wonaa e makko." (18:27)

Aaye goddo wii, "Kadi konngol joom maa timmii e goonga kam e potal; hay gooto waawaa waylude konngudi makko di; ko O joom nande e jiide." (6:115)

Abdullaah: Mbele ada jannga Biibal ngal sahaa?

Ismaa'il: Eey. Mido jannga Biibal, kam e Quraan oo fof. Ko wonaa duum, toonangge alanaa kam e janngude Biibal, ko deftere moyƴere. E nde haala no feewi gilli Alla faade e men. Al-Quraan ina hollira ko tagi eden poti janngude Biibal ngal. Won to haalaa e nokku gooto wiyaa, "O tellinii e maa deftere wondude e goonga, teentinde defte telliide ko adii nde. Kadi O tellinii Tawreeta e sarwirde ko adii, tawde ko dum ginol wonande yimbe. O tellinii kadi jaawoore. Kala been be ngoondinaani ko Alla tellini, goonga maa keɓ leɓte!..." (3:3-4)

O wii kadi, "Kadi min nelii caggal maɓbe lisaa, bii Maryam, mbele min kumpita mbo e dum woodnoo e nder Tawreeta ko adii mbo. Kadi min totti mbo kabaaru moyƴo (Injiila), mbele wona ginol e lew-lewal teentinde ko wonnoo e nder Tawreeta ko adii mbo, kadi ko dum ginol e hirjo wonande juulbe." (5:46)

Abdullaah: Kono cikatnoo mi Biibal ko deftere Kerecee'en tan e Yahuuda'en.

Ismaa'il: Alaa, Abdullaah. Biibal ko deftere yimbe fof; siftor, nde O wii Biibal e Tawreeta ko ginol wonande yimbe. 'Dum firti ko yimbe fof.

Abdullaah: Kono ina haawa mi no Islaamiyaŋkooɓe janngirta Injiila.

Ismaa'il: Mi yiyaani ko haawni e Islaamiyaŋkooɓe janngude dum en Injiila. Miɗo sikki Nulaado Mohamed ina annduno ko woni e nder Injiila.

Abdullaah: Hol no nganndirdaa dum?

Ismaa'il: Sabu O wii wonde Injiila ko ginol, kadi ko lew-lewal, binndi gadiidiɗi dii teentiniɗi dum, kadi ina yaynanoo juulɓe bee. Miiccoo seeda. Hol fof no O anndirta wonde Injiila ko ginol, tee ko lew-lewal, tawa O anndaa ko woni e nder mum?

Abdullaah: Kono anndude mbo Injiila firtaani yo en janngu dum.

Ismaa'il: Miɗo sikki so tawiino Mohammed yiɗaano yoo en njanngu Injiila. O haalataano ko o haali koo. Kono o wadii dum. O hirjinii en nih yo en njanngu Injiila.

E no Quraan wiiri, ko dum woni ko Alla yamiri yoo o haal, "Wii; Eeh yimbe deftere, hay huunde alaa ɗo nanɗii ɗoon, so wonaa tawa tuugni ɗon ko e Tawreeta e Injiila kam e ko tellii e mon ummoraade e joom mon." (5:68)

Hono no kaalirat maa mi nih Abdullaah; mido yidi janngude nguurndam yimbe mawbe. E nder Biibal mido yidi janngude hakkilantaagal yimbe juulbe rewoobe Alla. Ko dum duwaaw wonande mi; Mido yidi kadi janngude Jabuura.

Abdullaah: Jabuura, deftere Daawuuda ndee?

Ismaa'il: Eey ko hadata? Jabuura kadi ummorii ko to Alla. Siftor kadi ko haala e nder Quraan oo. "Kadi ko joom maa buri anndude, been wonbe e asamaanuujii dii kam e been wonbe e dow leydi ndii. Wonande Annabaaɓe bee ne won kadi be min burni e dow heddiibe bee. Wonande Daawuuda min ndokkii dum Jabuura." (17:55)

O wii kadi, "Min mbinndii nih e nder Jabuura caggal nde winndaa e nder deftere mawnde ndee, wonde leydi ndii ronata dum ko sarwoobe am moyɣube bee (feewbe)." (21:105)

Abdullaah: Won e Islaamiyaŋkoobe ngoonɗini ko Tawreeta, Jabuura, Injiila ngoni e nder Quraan oo. Hol ko woni miijo maa e duum, Ismaa'il?

Ismaa'il: Mi janngii Tawreeta, Jabuura, Injiila, mi tawii kadi Injiila e nder Quraan.

Abdullaah: Ko goonga? Mbele ada waawi hollude mi dum?

Ismaa'il: Eey kay kono ada foti anndude tawo ko firti Injiila. Mbele ada anndi dum, Abdullaah?

Abdullaah: Mido sikki ko deftere loownde konngol Alla tottunoo lisaa-al Masiihu?

Ismaa'il: Eey, janɗe lisaa-al-Masiihu ko Injiila kono ina woodi ko ɓuri ɗum,
Abdullaah. Firo goongiray goonga Injiila walla cargol kabaaru, ko fayti e lisaa-al-Masiihu, e ko Alla waɗani en batte lisaa; kadi Alla nelii lisaa mbele maayaa kadi ummoo e maayde mbele eden mbaawa ɓamteede, caggal maayde men. Ko ɗum woni firo Injiila! Ɗum kadi ina tawee e nder Quraan oo, siftor oo aaye, “(Siftor) nde Alla wii: Eeh lisaa, maa mi ittu nguurndam maa e dow leydi mi ɗabbin maa to am mbele mi seerndu maa e ɓeen saliiɓe goonɗinde, mi fawa e ɓeen rewɓe e maa dow ɓeen saliiɓe goonɗinde...”(3:55)
Ko ɗuum woni kabaaru Injiila. Kabaaru moyƴo o ko hol feere Alla no daɗndirta en e jeynge, kadi naaten Aljanna.

Abdullaah: Feere Alla no daɗndirta en? Mi faamaani. Hol no aaye o waawata yerondirde ɗum?

Ismaa'il: Ndaar kelme ɗee (konngudi) “Maa mi waɗ ɓeen rewɓe e maa dow...” hol wiiyetee ɓe?

Abdullaah: Mbele ko almuuɓe lisaa-al-Masiihu?

Ismaa'il: Tigi, O wii ko wonde Alla maa waɗ dow, kono dow oo ko hol toon?

Abdullaah: Mi anndaa.

Ismaa'il: Ina wodɗondiri e dow ɓeen ɓe ngoonɗinaani, ɗum woni bakkodinoobe ɓee, Abdullaah, O wiyaani les bakkodinoobe ɓee... kono Alla fotnoo waɗde ko gedde tati, gedel gadanel ngel, Alla warii lisaa, kadi Alla ɗabbinii lisaa dow, gedel battindiingel ngel ko Alla waɗii lisaa poolɗo, wonaa tan e dow ɓe ngoonɗinaani kono

hay e dow maayɓe. Ko ɗum ɗum, been rewɓe e lisaa-al-Masiihu maa pool maayde kadi naata Aljanna.

Abdullaah: Naata Aljanna? Hol no nganndirtaa eɓe naatoya Aljanna?

Ismaa'il: Moy'yi aaye oo ina jokki, "Kadi, koy e am woni nduttoor mon." (3:55) Ɗum noon, e ganndal maa hol to Alla woni?

Abdullaah: Dow asamaan... Alla ina dow asamaan. Hmm...ada anndi, Ismaa'il, so mi mijiima nguurndam maa, mi yii no hakkille maa woniri e yimɓe ɓe...

Ismaa'il: Alhamdullilaah. A jaaraama e manoore. A jaaraama e miiɗo maa njogi ɗaa ngoo kono, ada foti miccitaade wonde Alla ina yidi en. Quraan oo wii, " Ko kanɗo kadi woni jaafotoɗo, joom gilli". (85:14)

Ko ɗuum tagi mi yidde yimɓe ɓee, sabu Alla ina yidi mi... E ko ina wona fof. Hol ko wadi ada wiya wonde mido yidi yimɓe kadi hakkille am ina e yimɓe?

Abdullaah: Moy'yi, jooni wadii jonte ɗiɗi ko mbii ɗaa yoo mi yah to koddiɗo men mi ndaaroya ɗum. Ko o lelinoɗo o sellaani ko ina wona lebbi keewɗi, a jaagani maa ma mbo. Mi yiino mbo janngo e mum, o selliino. Mbiino ɗaa ko yoo mi daro mi fattu maa e suudu sara doon nde jaagantono ɗaa mbo nde; hol ko nduwotono ɗaa?

Ismaa'il: So mido jaago, jaagotoo mi ko Alla. Mi jaagotaako yoo yimɓe ɓee njiyam walla yoo nanam. Jaagortoo mi ko sabu Alla, mido goonɗini, O mbo nana mi kadi maa O jaabo duwaawu am,

hono no Quraan oo wiiri, “Noddee joom mon e nder nehdi, kam e neetaare kam e suuraare” (7:55)

Abdullaah: Ada anndi kam, e dum haawi mi no koddido men oo selliri? Hol ko kaal daa nde nduwoto daa ndee?

Ismaa'il: So mido jaaganoo jawdo, jande fof mi siftortu no lisaa-al-Masiihu wadiratnoo kaawisaaji keewdi, kadi gootel e kaawisaaji, di o wadatnoo ko sellinde jawbe. Won aaye gooto wii Alla wonantu “...nulaado faade e sukaaabe Israa-il, kadi O wiya be, e goonga, ngar mi ko mido ardi e maande ummoraade e joom mon. E mon ngardu mi ko no mbaadi yeeso sonndu kadi mi wutta e nder mum, e yamiroore Alla dum wonta sonndu. Kadi mi sellina jibinaado gumdo, kam e jawdo baras, kadi mi wuurtina maaybe e weleede (yamiroore) Alla. Kadi mi janngina on ko jaamat on e ko ndenndint on e nder galleeji mon. Dum kadi ko maande wonande on so tawii ko on goondin be!” (3:49)

Abdullaah: Hol ko wadi dum noon ada miiyoo lisaa?

Ismaa'il: Hol ko hadata? Alla rokkii fartan e yamiroore lisaa yoo sellin, kadi lisaa ko burdo battaade Alla. Tawde lisaa ko burdo battaade Alla kadi Alla rokii dum fartan e yamiroo sellinde, mido waawi duwaade e jaagaade Alla sellinde neddo fawaade e fartan mo O rokki lisaa-al-Masiihu oo.

Abdullaah: Mi faamaani no moyyi :

Ismaa'il: Miin e hoore am mi faamraani noon fof, kono en potaani fawaade e yoyre men bolde so eden jaagoo eden poti goondinde. Siftor kelme dee “konngi dii”. Dum ko maande wonande on so tawii ko on goondinbe! Mido goondinnoo wonde Alla maa sellin

koddiido men e fartaje mo O rokki lisaa oo, kadi hono noon hawri e cellal koddiido men! 'Dum ko finnde! Mi siftorii Taariik Al Ghasali mo njanngunoo mi ko fayti e gumdo mo lisaa sellinnoo, mido yananaa O anndaano hol no O foti sellirde. O mbo goonjinnoo wonde maa Alla sellin mbo. Nde lisaa wii dum noon gumdo o 'rokkam junngo maa, gumdo oo goonjini werti junngo mum, kadi Alla sellini mbo.

Abdullaah: 'Duum ina wadi faayiida.

Ismaa'il: Hol duum, Abdullaah?

Abdullaah: Eey, neddo mo lisaa sellini jibinaado gumdo oo. Hol ko wadi ada sikka wonde ko lisaa sellini jibinaado gumdo, tawi wonaa oon mo duubi mum kebi nokku?

Ismaa'il: Mi anndaa, Abdullaah. Kono dum ina siftina mi gila nde Aadama e Hawaa, nde njani e bakkaat nde, enen fof en njibinaama wumbe e fannu ruuhuyankaagal.

Abdullaah: Wumbe e fannu burdo ganndal men?

Ismaa'il: Eey, ada waawi janngude dum nder Taariik Aadama e Hawaa e waktu nde be mbakkodini haa be njaltinaa Aljanna.

Suura: 20:125-126

Wii, "Eeh (Aadama) wiya: Eeh, joom am, hol ko wadi ada adda mi doo e ngumndam tawi adan mido yiyatnoo? (Alla, kanke) wiya: Hay duum ne maandeeji amen (tinndinooje) ngariino e maa kono a yejjitiide ko e dow duum hannde A yejjitaama" (20:125-126)

Abdullaah: Ina waawi O yidi wiide Aadama wumi ko rafi.

Ismaa'il: Alaa, Abdullaah, O yidi wiide tan e goonga, ngumndam makko ko e fannu ruuhuyan̄kaagal, sabu ko d̄um rewaa-rewi; d̄um laati kuugal bakkodinoobe fof. O wii, "Ko hono noon pawret en kuugal e dow oon mo goon̄dinaani ko joom muum tellini e mum. E goonga lebte jan̄go dee buri juutde e bonde." (20:127)

So tawi d̄um firti ko ngumndam rafi, d̄um noon enen ne ko daam ngumndam rafi haani heptaade en. Sabu d̄uum enen fof ko en bakkodinoobe, walla wonaa? Wadde d̄um foti wonde ko ngumndam berde men, Abdullaah. Won aaye biido, "Ko hadibe dannaade e leydi ndii, haa be keba berde faamde, kadi be keba noppi ko be naniri? Sabu d̄um wonaa gite de ngumata kono ko berde dee gonde e nder becce dee ngumataa" (22:46) Mbele ada anndi ko wadata e nder berde be yimbe mum en ngumi ngumndam ruuhuyan̄kaagaal?

Ismaa'il: Ender Quraan, lisaa-al-Masiihu wii, " ....mido safra jibidinaado e ngumndam... " (3 :49). Caggal d̄um Alla wii lisaa-al-Masiihu, "Ada sellintunoo e yamiroore am jibidinaado e ngumndam..." (5:110) D̄um noon Abdullaah, d̄um firti ko eden poti goon̄dinde lisaa-al-Masiihu tawde ina waawi sellinde ngumndam men ruuhiyan̄kaagal.

Abdullaah: Mido jogii deftere "Taariik annabaaɓe". Mi janngii wonde ko lisaa-al-Masiihu tan wadnoo heen kaawisaaji.

Ismaa'il: Ko way no hol d̄um?

Abdullaah: Ko wayno hokkude sonndu nguurndam e wuurtinde maaybe.

Ismaa'il: Mido goon̄dini wonde kaawisaaji lisaa d̄ii ina kollira ko kan̄ko woni dokkoowo nguurndam. O mbo waawi rokkude

nguurndam terde e nguurndam ruuhiyan̄kaagal. lisaa-al-Masiihu ko ummital kadi ko o nguurndam.

Abdullaah: Hol ko njid daa wiide?

Ismaa'il: Wonande Quraan, nde Alla tagi neddo Alla wuttu e nder neddo ruuhu mum, neddo wonti huunde wuurnde, wondude nande jiide e memaandi. Ndeke noon en njii no ruuhu Alla oo jogorii baawde kam tan rokkude nguurndam. Sabu lisaa ko ruuhu Alla wiyetee e nder Quraan, dum firti ko foofaango makko ina jogii baawde rokkude nguurndam sonndu bakkere haa wonta sonndu wuurndu kadi maaybe nguurta.

Abdullaah: Mbele ada goondini ummital maaybe walla wonde ko aayeeji dii ko kaalata koo, ko dum maale tan?

Ismaa'il: Moyyi, Abdullaah, aayeeji Quraan dii mbiyaani ko dum walla ko duma. Ina gasa wona didi fof. E goonga lisaa ina wuurtina maaybe kadi ombo rokka nguurndam ruuhiyan̄kaagal been maaybe. Ko ina wona fof

Abdullaah, nde kebori daa fof eden mbaawi yeewtidde heen ko heewi. Mido jogii gede godde de pot mi gollude ko adii Takkusaan, dum noon mido foti yahde gila jooni. Ada ruttoo to jumaa too kikiide?

Abdullaah: Alaa, mido sikki njuulat mi ko galle; mi juulda e galle am. Mido foti ndaarde so tawii moto am ngoo feewi.

Ismaa'il: Doo e yeeso seeda dum noon.

Abdullaah: Ismaa'il, daccu hakke mbaasaa yejjitde Alet garoowo, so ada fiibi haa hannde yahdude e am, miin e galle am, to reenirdu (marirdu) kulle ladde too; Walla? Addor bamirgal maa nate, daccaa hakke; mbele eden mbaawa hebde nate keewde.

Ismaa'il: Moyyi no feewi. Mi yejjittaa dum, Abdullaah. Asalaamu-aleykum.

Abdullaah: Wa-aleykum-salaam.

ROGERE 3

Nande Alet Abdullaah noddii mi subaka law naamndaade so mido waawi arde mi hacitoo to mum'en ko adii nde amin njaha to marirdu kulle ladde too. Nde min kacittoo ndee, Abdullaah naamndii kam ko fayti e gilli Alla e lisaa-al-Masiihu.

Ismaa'il: Hannde ina wadi faayiida yahde to marirdu kulle ladde too. Oon jalawma ina yoodi hannde, Abdullaah.

Abdullaah: Ina moyyi sabu nande cakkittoo mi yahde to marirdu kulle ladde too, asamaan oo ina iirdunoo kadi ina wadannoo wis-wis .

Ismaa'il: Hol no moto maa ngoo way?

Abdullaah: Moto am ngoo feewnaama, kadi mi ittii ngo e junngo peewnoowo o. Mido bittinoo, so mi alaa moto kono jooni baasi alaa.

Ismaa'il: Alhamdu-lillaah.

Abdullaah: No golle maa ne?

Ismaa'il: Baasi alaa, kono mi hebiino cadeele seeda e ordinateer am. Ada anndi koddiido am luɓinomaama mi ordinaateer am oo, kono o anndaano lefol ngol ina wondunoo e jawu. Dum debi nih bonnude ordinateer am. Alhamndu-lillah, mi hebii feewnitde fof; mi wadii heen kaɓtorgal jawu o; mido fotnoo kadi ɓamtaade leppi keewdi.

Abdullaah: A mettinanii mbo e duum?

Ismaa'il: Hol ko wadi mido mettina? O jaagimaama mi yaafuya kadi mi waawi feewnitde ordinateer o.

Abdullaah: Eey, kono haaju maa boni heen no feewi. Ko ina wona fof; mido anndi ina weebru maa yaafaade hay oon bonnudo ordinateer ma.

Ismaa'il: Abdullaah, Alla yaafimaama mi bakkatuuji am kadi udditii bernde am mbele mi annda yurmeende mum e batte lisaa-al-Masiihu. Tawde noon Alla yaafimaama mi hol ko haɗata mi yaafaade sehil am oo e juumre mum?

Abdullaah: Ina deɓa tiidde mi yaafaade wodɓe. Ina gasa tag maa yaawde yaafaade ko sabu aɗa ɓadii Alla...

Ismaa'il: Alhamdu-lillah, Abdullaah. Mido tini, mido jogii jikkondiral moyɣal e Alla, hono no mbaddu mi e sehil ɓurɗo ɓadaade mi. Mido goonɗini Alla ina anndi mi no feewi, kadi mido yidi annude Alla.

Abdullaah: Hol fof no mbaawirtaa jogaade jikkondiral e Alla e no Alla way wodɗude nih?

Ismaa'il: Alla wodɗaani, Abdullaah. Alla ina ɓadii en. E nder Quraan ina wiyee heen, "Min tagii tigi-rigi nedɗo kadi e min nganndi ko woni ngoɣa mum, kadi min kadi ɓuri ɓadaade ɗum, hay e ɗaɗol daande mum." (50 :16)

Alla ina ɓadii en kadi Ombo yidi yoo en nan eeraango makko. Kadi kuccit en e makko. E nder aaye godɗo O wii, "Kadi so sarwoobe am ɓee naamnditiima ko fayti e am ɗum noon ko mido ɓadiibe no feewi: mido jaaboo noddoo mi waktu mo O noddata mi oo. Yoo ɓe nooto noddaango am, kadi ɓe ngoonɗina mi so ɓe njidi mi ɗowaɓe e peewal." (2:186)

Kono Abdullaah, Alla fof e ɓadaade en, en mbaawaa ɓattaade ɗum sabu Alla ko ceniido enen ko en bakkodinoobe. Mi haalanii ma ko fayti e aaye gooto biido, " Kala fof baawɗo arde e joom mum, ardi e war-hoore oon e goonga ko jeynge woni jaaynde mum, doon o heddotoo wuuraani-maayaani." (20:74)

Ɗum noon Abdullaah, hol fof no mbaawirt en ɓadaade Alla so tawii ko en bakkodinoobe?

Abdullaah: Mi anndaa.

Ismaa'il: Eden poti hebde jukkondiroowo'en e makko tawa ko ceniido, kadi battiido Alla, tawa ko baawdo yooltude hujjaaji men. Dum ko lisaa-al-Masiihu gooto waawi dum; gaa lisaa-al-Masiihu ko ceniido, kadi ko kanke buri badaade Alla. Quraan haalanii en haa gasi wonde lisaa ko badiido Alla.

“(Siftor), nde maleykaaaji dii mbii: Eeh, Mariyam hono nih woni a hebii konngol ummoraade e Alla, innde makko wonata ko “Al-Masiihu” “lisaa” bii Mariyam, lewlewal doo e aduna, lewlewal janngo (laakara). Kadi ko o gooto e badiibe Alla”. (3:45) Dum noon Abdullaah, tawde wonii lisaa ko badiido Alla mido waawi rewruude e lisaa haa mi yottoo Alla.

Abdullaah: Kono hokkam hojom gooto. A wii eden poti goondinde e gooto ceniido; mi sikkuno ko Alla gooto tan woni ceniido;

Ismaa'il: Mbele ada siftora, ko maleyka oo wiinoo Mariyam waktu nde o ari haalande mbo jibinegol lisaa-al-Masiihu?

O wii: “Ko mi nelaado joomi ma, habruude ma dokkal bidde laaado”. (19:19)

lisaa jibinaaka tan ceniido, lisaa heddodiima e senaare mum e peewal mum e nguurndam mum fof. Maleykaaaji dii kaaliino kadi, “Maa o haaldoy e yimbe e tiggaagu makko, kadi nde o yontoyi, fof ko e yimbe feewbe o limoytee (jeyete).” (3:46)

Ruuhu Alla woni ko e lisaa, ko duum wadi lisaa ko ceniido.

Abdullaah: Moyyi, mido waawi jafde lisaa ko nedde ceniido, kono hol no o waawi wadirde huunde ko fayti e bakkattuui men?

Ismaa'il: Won aaye gooto e nder Quraan biido, “Kanke (lisaa) maa o wonoy maande ko fayti e waktu o. Hoto cikkitodee hay batte. Kadi ndewee e am, laawol pooccingol nani.” (43:61)

Mbele ada anndi oon aaye, Abdullaah?

Abdullaah: Eey, mi nanii oon aaye.

Ismaa'il: Mbele ada goonɗini lisaa ko gartoyoowo?

Abdullaah: Sikke alaa heen, kadi mido goonɗini so lisaa artoyii, o tellortoo to asamaan too, ko wonde jaawoowo peewdo.

Ismaa'il: E nder duum, mbaɗ en so neddo warii hoore kadi jaggaama, jaawaama to yeeso jaawoowo. Yett en yeru so oon golludo war-hoore njirlitiima e goonga gollal wadi ngal, yaafniima, jaagiima yurmeende, mbele jaawoowo oo, ina jogoo yurmeende e makko, yaafoo mbo?

Abdullaah: Duum ina waawi wonde, kono mi alanaa dum daliilu tiidɗo.

Ismaa'il: Mbele ada jogii goonɗinal wonde jaawoowo ina jogii fartaje wonde jurmotoodo jaafotoodo war-hoore?

Abdullaah: Eey, Ismaa'il; kadi so tawii jooni war-hoore oo, ina anndi jaawoowo o; kadi ombo anndi jaawoowo o, ko jurmotoodo, e nder duum, mbele kadi jaawoowo oo, ina yurmoo kadi yaafoo war-hoore oo?

Abdullaah: Alaa no wayataa.

Ismaa'il: Dum noon, Abdullaah, so tawi ada goonɗini lisaa ko jaawoowo peewdo ada fotnoo goonɗinde, kadi tawde ko o jaawoowo peewdo wonde ombo jogii fartaje yurmaade e yaafaade. Quraan e hoore mum wii en wonde Alla neldii en lisaa

mbele O holla en yurmeende makko. E nder Quraan O wii, ” Kadi min mbada mbo (lisaa) maande wonande yimbe bee kadi yurmeende ummoraade e amen ko dum huunde fiibaande.”

(19 :21)

Tawde lisaa ko Ruuhu Alla, kadi lisaa ko laabdo ko peewdo hol mo Alla foti huutoraade mbele holla en yurmeende mum?

Abdullaah: Moyyi, mi fuddiima faamde ko mbii daa koo; kono mido jogii naamndal godngal. Mbele ada goongdini Alla wuurnoo ko e lisaa-al-Masiihu?

Ismaa'il: Sabu dum lisaa ko konngol Alla, kadi ko o Ruuhu mum, ko hadata?

Abdullaah: Kono ina haawa mi no Alla wuurdata e nder neddo.

Ismaa'il: Hol ko haawnii e duum, Abdullaah? Mbele ada anndi taariik Muusa nde O gabbi e dow haayre ndee, o tini Alla ina doon; E oon taariik, Alla wonnoo ko e nder kufooli cukkudi. Wiyaama, “Kadi nde o ari nde, min noddi mbo bannge jaamo caangol ngol e nokku ceniido oo, doon do lekki kii woni; Eeh Muusa! Ko miin Alla, Joomiraado Aduna oo”. (28:30)

Aaye goddo kadi wii,” Nde o ari nde, min noddi mbo, malu woodanii oon gondo e nder jeynge e ko satii dum kadi baawde ngoodanii Alla, Joomiraado aduna oo. “Eeh, Muusa, ko miin Alla joom baawde oo, ganndo oo” (27:8-9)

Abdullaah: Hol ko oo taariik haalata doo?

Ismaa'il: So tawii Alla ina waawi, wonde e nder kufooli cukkudi, dum firti ko Alla ina waawi wonde e nokkuuji keewdi. Tawde Alla

waawii wonde e nder kudooli cuukkudi mido sikki Alla ronkataa wuurde e nder lisaa-al-Masiihu.

Abdullaah: Mbele ko dum goonga e maa?

Ismaa'il: Alla ina waawi kala ko yidi. Ombo jogii baawde; baawde makko ngalaa do kaadi, walla wonaa?

Abdullaah: Eey, kono mi sikkaani so Ombo wada dum.

Ismaa'il: En mbaawaa dartinde baawde makko. Alla ko kam suɓii laawol mum mbele holla en teddungal mum e yurmeende mum. Laawol ngol Alla wadi ko neldude lisaa-al-Masiihu, mbele maaya, kadi wuurta tawde ko yurmeende makko, mbele mbaaw en heɓde Alla.

Abdullaah: Mbele lisaa-al-Masiihu maayde mum, e guurtugol mum, ko mbele Alla ina jafana en? Hmm.....ko dum miijo moyɗo wonande mi. Hol to keɓ daa ngoo miijo?

Ismaa'il: Mido anndi ina tiidi faamde podooje Alla dee, kono Alla ko hono nih fodiri.

Abdullaah: Kono e janɗeeli amen njannginaa mi, ko lisaa maayaani. Mbele ada anndi ko Quraan oo haali?

“...fawaade e konngol maɓɓe: ‘Min mbarii lisaa e goonga, lisaa bii Mariyam, nelaarɗo Alla oo...’ tawi dey ɓe mbaraani mbo nih, saka ɓe nduppa mbo, kono dum ko fenaande faayodinde! ‘Been haalɓe ko fayti heen ngalanaa dum ko laabi; ɓe ngalaa heen ganndal teenɗungal, ɓe ndewi tan ko tiideende kadi wonaa eɓe mbari mbo e goonga.’ (4:157)

Ismaa'il: Mido wondi e oo aaye, Abdullaah. Ndaar tawo hol gondo "be" e nder aaye o.

Abdullaah: Yahuuda'en, walla wonaa?

Ismaa'il: A haali goonga. Ko Yahuuda'en gonnoo. Kadi mido faamii e wonde Yahuuda'en mbaraani lisaa-al-Masiihu. Mbele ada anndi been warbe lisaa-al-Masiihu?

Abdullaah: Alaa, mi anndaa.

Ismaa'il: Ko Roomnaabe! Dum noon Quraan oo haali goonga, Yahuuda'en mbaraani lisaa-al-Masiihu. Ko Roomnaabe bee mbari lisaa-al-Masiihu.

Abdullaah: Mupo seeda... ko njidfa wiide?

Ismaa'il: Taariik Oo wii wonde ko Roomnaabe bee mbari lisaa-al-Masiihu.

Abdullaah: Kono Alla haalii wii wonde daccataa, gooto e annabaafe mum bee waree.

Ismaa'il: Abdullaah, Quraan oo alaa fof do wii wonde, Alla daccataa annabaafe mum walla nelaabe mum bee mbaree. E dow duum nih aayeeji keewdi ina kaala ko fayti e annabaafe makko waraabe bee. E yeru won to njiyataa e nokku, wiye, "Alla nanii e goonga konngol been wiife: Alla ko baasdo kadi minen ko min aldufe; amin ndesi konngol maabe, hay warngooji dii ngaldaa e sariya annabaafe bee; kadi min mbiya be meedee e jeynge. Dum ko batte ko ngollir don juude mon, ko adii! Sabu duum Alla takkataa sarwoobe mum bonande. Been wiife Alla ina wondi e

amen e waasde goonjinde nelaado so wonaa gaddando min sadak cumaado. Wii: «Nelaabe arnoobe ko adii kam e goonga ngardiino e finndeeji wondude e ko naamndi don koo. Hol ko wadi mbar don be, dum noon so tawi ko on goongiyankeobe?» (3:181–183)

Abdullaah: Kono mi meedaa nande Islaamiyanke biido ina goonjini ko Roomnaabe mbari lisaa-al-Masiihu.

Ismaa'il: Moy'yi; so mi wii ma, dum ko Alla wari lisaa-al-Masiihu; Hol ko mbiyataa?

Abdullaah: Waawaa wonde! Ko adii fof mbii daa ko Roomnaabe mbari lisaa-al-Masiihu, caggal duum kadi mbiyaa ko Alla wari mbo. Hol fof no gede didi fof mbaawirta wonde goonga?

Ismaa'il: Moy'yi, Abdullaah, yetten yeru, so neddo yettii labi wardii dum neddo; eden mbaawi wiide ina wona neddo o, warii mbo, walla neddo o wardi mbo ko labi. Roomnaabe bee ina njerondira e labi kii, e oo doo yeru mo ndokku mi. Mido sikki Alla huutorii ko Roomnaabe mbele ngona sabaabu bargol lisaa-al-Masiihu. Ada siftora taariik yimbe Mohammed fiito-tonoobe becce nawii raay e gajo nder wolde "Badir"? Hol ko Quraan wii? Wonaa onon mbari be ko Alla wari be; kadi nde mbeddotono daa womre leydi ndee, wonaa aan weddino ko Alla weddino dum; dum wonnoo ko hulbinde goonjinde e maande yoodde ummoraade e makko. "Alla ko joom nande kadi ko O joom jiide." (8:17)

Wonande aaye oo dum noon; Hol bardo gajo oo? Ko Alla walla ko yimbe Mohamed bee?

Abdullaah: Cikku mi ko kambe dido fof. Kono, hol ko addanta Alla warde nelaado mum?

Ismaa'il: Alla ina jogii baawde fof. E nder Quraan O wii, "...wii: Hol jogiido baawde hadde Alla so tawi yidii ko warde nelaado (Al-Masiihu) bii Mariyam oo? Mariyam e hoore mum, denndaangal yimbe bee fof, wonbe e dow leydi ndi? ...Ko Alla tan jeyi laamu asamaanuujii dii, kam e leydi ndii e ko woni hakkunde asamaan oo e leydi ndi. O tagata ko ko welaa, kadi Alla ko joom huunde fof." (5:17)

Abdullaah: Kono hol ko addani mbo warde lisaa-al-Masiihu?

Ismaa'il: Moy'yi, eden nganndi Yahuuda'en njidiino warde lisaa kadi be mbaddiino maalde hol no be mbadirta? Kono Alla won ko hoddirnoo, kadi ombo joginoo anniya makko. Ko duum saabi nde O wii, "Kadi be (heddiibe bee) ko ngoni e fewjude jamfa; Alla firti feere jamfa maɓbe!" (3:55)

Abdullaah, Alla joginoo ko hoddiri. Dum wonnoo ko mbele O feewna laawol ngol O dadndirta yimbe, tawa ko e makko kadi naata Aljanna.

Abdullaah: Kono haa hannde mi alaa tiidndi hollirde wonde Quraan wii wonde lisaa maayii. Mbele ada waawi hokkude heen daliilu?

Ismaa'il: Mi waawaa hokkude daliilu tawa aldaa e seedeeji. Dum noon alaa e sago, naatan en widto mbele yeew en so eden mbaawi hebde seedeeji.

Abdullaah: Hmm... Dum way kono, "film" polis nih... tawa eden ndaarta yiitude goonga oo.

Ismaa'il: A haali goonga, Abdullaah. Ndaart en dum noon so eden mbaawi yiitude so lisaa-al-Masiihu maayii, kadi wuurti walla alaa. Puddoro den e aaye mo tardaa oo. O wii, " ... batte konngol maɓɓe: min mbarii e goonga lisaa ɓii Mariyam, Nulaado Alla oo ...tawi nih ɓe mbaraani mbo saka ɓe nduppa mbo; kono dum wonnoo ko fenaande faayodinnde! Kadi ɓeen yeewtooɓe ko fayti heen ngalanaa dum tiidnde hay batte ɓe ngalaa ko wayno ganndal laaɓngal, ɓe ndewi tan, ko e caɗeele sikke kadi e goonga ɓe mbaraani mbo." (4:157)

Abdullaah, ɗaccu mi naamndoo maa huunde. E oo aaye, mbele aɗa waawi fellitde lisaa ko baraado walla waraaka?

Abdullaah: Alaa.

Ismaa'il: Hol ko haɗi?

Abdullaah: Sabu duum yimɓe oo aaye, ngonnoo ko e kumpa e ko waɗnoo koo. ɓe ngalaano ganndal laaɓngal e ko waɗnoo koo; ko sikki-sakka tan ɓe mbadatnoo. ɓe laaɓanooka e goonga, so tawii ko ɓe warɓe lisaa. Dum noon e oo aaye, mi waawaa heen tonngude ɓe mbarii lisaa walla alaa.

Ismaa'il: Hmm...mbaɗ en so tawii ko "Polis" ndaaret en hono no mbiiru ɗaa nih, a jaɓii? Kadi tawa won baraado; hol no ɓe ndaardata ko waawata hollude barɗo oo? Caggal wiɗto o hollita dum to jaawirde too, walla wonaa? Kono hay e yeeso jaawirde ndre o waawaa hollirde goonga oo, so tawii o alaa seedeeji so tawii kadi alaa biido ko kaɗum waɗi gollal ngal.

Abdullaah: A haalii goonga. Eden njogii haaju e seedeeji kono hol ceedotoodo hollirde wonde lisaa maayii?

Ismaa'il: 'Dum ko naamndal moy'yal, Abdullaah. Eden njogii haaju e seedeeji didi, diin seedeeji ngoni lisaa-al-Masiihu e Nulaado Muhammed! Kono eden njogii haaju e ko be kabri.

Abdullaah: Njif daa wiide ko lisaa haali e ko Muhammed haali?

Ismaa'il: Eey! 'Daccu mi hollu maa aayeeji e ko lisaa-al-Masiihu haali e ko Muhammed haali; ko adii fof, lisaa haalii. lisaa wii, "Kadi yoo jam won e am jande jalawma njibinaa mi, jalawma mo maay mi haa jalawma mo ngummittoo mi e nguurndam". (19:33) E nder aaye dewdo heen, nulaado Muhammed haalii wii: "Oon woni lisaa bii Mariyam: konngol goonga oon mo be njedditii". (19:34)

E nder oo aaye didafo, eden mbaawi yiide wonde Nulaado Muhammed ina wondi e haala lisaa haali adan ka; wonde lisaa jibinaama, wonde lisaa maayii, wonde lisaa wuurtii.

Abdullaah: Kono Ismaa'il, e nder oo aaye, lisaa wiyaani wonde maayii. O wii, "so o maayoyii."

Ismaa'il: Ko noon tigi, o huutorii konngol ngol "so mi maayoyii." "tawi wonaa mi maayii", sabu oon waktu ombo wuurnoo, nde o haalata dum ndee. Hol no nguurdo wiirata hoore mum maayii?

Abdullaah: Hmm... Mido sikki a haalii goonga; mi miijorinooki noon.

Ismaa'il: 'Dum noon, Abdullaah, hol ko Muhammed wii e haala lisaa? O wii, "konngol goonga"; mido sikki oon sahaa Nulaado Muhammed ina fotnoo wiide, "Kettodee kam; hoto mbaadee jeddi e duum, hoto njeddondiree ko heddii heen koo, kadi hoto cikkito

dee, sabu lisaa maayii kadi wuurtii hakkunde maaybe!”. A yii Abdullaah, ko dum huunde laabnde e tuugnaade e aayeeji dii.

Abdullaah: Eey, mido siftora nde janget en dudal Quraan en njanngii sifa annabi Muhammed. Mido sikki ko o neddo peewdo.

Ismaa’il: Tigi-rigi. Dum noon, so tawii en ngoondinaani wonde lisaa maayii kadi wuurtii, dum firti ko en njedditiima ko annabi Muhammed haali koo.

Abdullaah: Ina wadi gede keewde de mi faamaani e kabaaru lisaa, aan fof e waawde haalde ko fayti e lisaa. Ina heddi haa jooni kaawis gooto to banngal am. Hol ko lisaa woni tigi-rigi?

Ismaa’il: Hoto dum hawjine so tawi tan ko a faamaani. Nde lisaa al-Masiihu artoyi fof, wonaa faambe mbo bee, o ndaartata kono ko goondinbe mbo o ndaartata. Hono no o wiiri, “ ..;Kono Alla gabbini mbo to mum, kadi Alla ko joom baawde kadi ko ganndo. Hay gooto e yimbe deftere ndee, mo ina goondina mbo, ko adii maayde makko. Kadi pande jalawma darngge maa O seettoyo hakkunde maabe”. (4:158-159)

Abdullaah: Moyy’ii, Ismaa’il, mido jogii haa jooni naamnde ko fayti e lisaa-al-Masiihu, kono waktu men jaagol to marindu kulle too yonti.

Rogere 4

Wonii weltaare mawnde e yiide kulle dee, to marirde ndee, kadi tawno min yettii nate haa heewi. Caggal duum, min njoodii les lekki, amin ndaara sukaaɓe. Abdullaah ina pija e nder geddu he.

Abdullaah: Mido jogoo weltaare e yiide kulle dee fof haa teenti e cewngu. Cewngu ina yoodi leebol. Mido yida hay memde di; goonga nih weebaani sabu ko de kulle jaadde. Mido anndi edi mbaawi yande am.

Ismaa'il: Eey, kono e jamanuuji jawtudi, dee kulle wonaa nih ciforinoo; ko waktu nde Aadama e Hawaa naatani bakkaat, ko ndeen Alla wayliri de nih.

Abdullaah: Dum ne haaɓni.

Ismaa'il: Aɗa anndi e sahaaji yimɓe e kulle fof ceertaano no feewi, ina mbarondira, kadi ina mbaɗa golle kaabniide.

Abdullaah: Mbele aɗa sikki ko batte njomu Aadama e Hawaa ngu rewi haa yimɓe ina mbakkodina haa jooni?

Ismaa'il: Eey, miijo heen, Abdullaah. Aadama e Hawaa mbakkodinii, biɓɓe maɓɓe ne mbakkodini kadi ko ummii e maɓɓe ne bakkodini. Eɗen mbaawi waɗde diidol e nder Quraan ko arnoo e maɓɓe. O wii, “Kadi min mbii, Eeh Aadama, hoɗ e Aljanna aan e joom suudu maa, kadi nguur on heen, no njidir don, kono hoto ɓatto dee kii do lekki: so wonaa dum on laatoto e yimɓe bonɓe”. (2:35)

Alla rokkii ɓe wellitaare waɗde fof, so wonaa hoto ɓe ɓatto lekki ngooti kii O haɗi ɓe ki; kono mbele aɗa anndi ko ɓe mbaɗi?

Abdullaah: Be luutndi Alla?

Ismaa'il: Dum ko goonga! Quraan O wii, "e waade noon, min mbagginiino Aadama ko adii; kono o yejjitii, min tawaani tiinnde e makko",

Mbele afa anndi ko ari caggal duum? O jokki e wiide, "Kambe dido fof (Aadama e Hawaa) be jaamii heen; ndeen tan woni bologol maɓbe, be keddii ebe cuuroro berfetti Aljanna. Aadama luutndiima joom mum kadi woni o majji." (20:121) O aaye hollirta en kono Aadama e Hawaa ndewri e Ibliisa ngoppi Alla. Mido yananaa Alla mettiniino e ko Aadama luutndi hedtii haala Ibliisa kaa; waasi rewde dum. Quraan wii: "Caggal duum Seydaane ndaarti mbo wii: Eeh Aadama mbele mi hollataa ma lekki nguurndam haa abada kam e laamu ngu bonata?" (20:120)

Abdullaah: Ina wayno Ibliisa fodanii be aduna oo. Dum haawnaaki so be njabanii mbo (kediima mo).

Ismaa'il: Eey, kono Alla haalaniino be, haa gasi wonde Ibliisa ko gajo maɓbe. O wii, "Noon min mbii: Eeh Aadama, oo ko gajo maa aan e joom suudu maa. Ndeento dee! gila o yaltinaani on Aljanna sabu so on njaltii on nimsat." (20:117)

Abdullaah: Aadama e Hawaa kedditiima caggal dum e ngonka kaaɓniika, walla wonaa?

Ismaa'il: Wonaa tan Aadama e Hawaa kono hay biɓbe maɓbe kadi; Quraan oo wii, "Kadi haalanbe e goonga taariik biɓbe dido Aadama. Sukaabe dido be mbaɗii sadakeeji. Gooto e maɓbe sadak mum jaɓaa, keddiido oo sadak mum jaɓaaka; mo sadak mum jaɓaaka oo wii mo sadak mum jaɓaa oo ko mi baroowo ma

sikke alaa. Alla jaɓanta tan ko juulɓe.” Jaɓanaado sadak oo wii noon; (5:27)

Kadi maa yiyoy dum e aayeeji garooji. “Bernde makko dupii mbo e warde mijiiko; O wari mbo dum noon, o yanti e fedde waasɓe”. (5:30)

Caggal duum, Quraan o wii yimɓe fof ko bakkodinoobe. O wii, “E goonga neddo timmaani, ina boni no feewi”. (14:34)

Aaye goddo oo wii,...” Sabu duum o timmaani hay seeda gila e hoore makko kadi hay batte ko o anndi.” (3:72)

Dum noon, Abdullaah, a yii wonde yimɓe fof, ko bakkodinoobe wonaa tan woni heen.

Abdullaah: Moƴƴi! Ko en yimɓe tan enen fof eden njuuma.

Ismaa’il: Wonaa tan njuumre famarnde, Abdullaah. Enen e Aadama e Hawaa fof ko en gootum sabu eden cuɓoo sahaa fof waasde rewde Alla kadi mbaɗ en ko O api.

Abdullaah: Ko goonga, ina gasa tawa eden cuɓoo waasde rewde Alla waktuuji, kono mbele ada sikki Alla, ina heddii yiɗde Aadama e Hawaa? Ko wonnoo heen fof O yaafimaama ɓe, walla wonaa?

Ismaa’il: Eey, O mbo yiɗnoobe saabu O fodanii ɓe yaafuya, kono fawaade yoo ɓe ndew sardiiji makko.

Abdullaah: Sardiiiji? Hol diin sardiiji?

Ismaa’il: E nder Quraan Alla wii Aadama e Hawaa, “Kadi min nelii caggal maɓɓe lisaa, ɓii Mariyam, mbele teentina ko wonnoo e tawreeta ko adii mbo. Kadi min ndokkiino mbo l’Injiila, doon do dowrugol e fooyre (lampa) mbele teentinde ko wonnoo e nder

Tawreeta ko adii mbo, kadi wona ginol kadi hirjo wonande juulɓe”. (5:46)

Abdullaah: Hol ko njidɗa wiide, Ismaa’il?

Ismaa’il: Moyyi, caggal nde Aadama e Hawaa njani e bakkaat ndee, Alla yaafimaama ɓe e dow sarti. Sarti oo wonnoo ko yoo ɓe ndew laawol makko. Alla fodanii ɓe kadi kala ndewɗo e laawol mum hee fotaani hulde kadi nimsataa. Quraan oo jokki e haalande en wonde L’Injiila oo, ko kam woni fooyre (lampa), woni ginol famminde en wonde eden poti rewde e laawol Alla ngol kanngol woni L’Injiila. Dum noon Alla maa danndu en e kulol.

Abdullaah: Hmm...huunde nde mi faamaani, hol ko wadi Alla ina nela lisaa.

Ismaa’il: Abdullaah, Alla neliri lisaa ko mbele O teentina goonga oo kadi mbele O nawa en e laawol lewlewal Alla ngal. E goonga, enen fof ko en bakkodinoobe kadi tawde ko en bakkodinoobe eden kula njoɗdi bakkaat e leɓte ɗe keɓoy ten e ko fayi arde; kono Alla rokkii en teddungal e yurmeende mum mbele eden mbaasa heɓde njoɗdi bakkatuuji men. Alla nelii lisaa-al-Masiihu mbele holla en yurmeende mum. Dum noon en ngalaa haaju e hulde ko jogori aroyde caggal maayde.

Abdullaah: Kono Ismaa’il, mi anndaa ko wadi Alla ina nelda en lisaa, mbele holla en yurmeende mum. Hol ko woni hakkunde lisaa-al-Masiihu e yurmeende Alla?

Ismaa’il: Abdullaah, Alla neldiri lisaa-al-Masiihu ko no sadak mawɗo dow bakkatuuji men, dum ko mbele eden mbaawa dadde e leɓte jeynge.

Ismaa'il: Moy'yi, Abdullaah, so mi miijiima Alla, ina wadi huundeeji di mi faamataa nih; kono Quraan jannginaani en yoo en mbakkilo e faamaamuya men; O wii ko yoo en pawo e goonɗinal men; Abdullaah, mbele ada wadti hakkille e nokkuuji keewdi e Quraan puɗɗorii ko 'Eeh ! goonɗin be '. O wiiyaani "Eeh ! mon faam be... "

Abdullaah: Eey, mido anndi. Mi tarii aayeeji di... miin ko mi goonɗindo. Hol ko njid daa wiide dum noon?

Ismaa'il: Ko njid mi wiide ko nani: so tawii en miijiima e gonka yimbe bee, heewbe e mabbe cuusaa maayde; mbele ada anndi ko saabi dum? Saabi dum ko be ngoonɗinaani ko Alla haali koo; kadi tawde be ngoonɗinaani, be ngalaa jikke, sabu be nganndaa ko jogori heɓoyde be so be maayii. Ebe kula e ko jogori wadoyde nande jalawma jaawoore.

Abdullaah: Hol ko njid daa wiide?

Ismaa'il: Mbele mido waawi rokkude ma yeru, mbele ada faama miijo am? Yett en yeru so tawii ada yaha njillu, wuro wodɗungo tawa ko wuro e nder leydi ndi a meeda yahde; mido sikki a yahataa e maggo tawa a anndaa e wuro hee hay gooto, walla wonaa? Kadi ada anndi ko saabi?

Abdullaah: Cikku mi mido waawi majjude sabu mi anndaa mbeddaaji dii walla mi anndaa no njahran mi heen; kono mido waawi soodde natal do mido waawa ndaarde dowrudi.

Ismaa'il: Eey kono mbele ada jabi diin kabaruuji gondi e natal ngal, waawi dum rokkude tan ko neddo njilliido wuro ngoo?

Abdullaah: Eey, mido sikki ko goonga kaal daa.

Ismaa'il: Dum noon a yii ada dani haaju e kolloowo ma, huundeeji dii, e hol no njahrataa e nder wuro ngoo?

Abdullaah: Ko goonga.

Ismaa'il: Dum noon so tawii won mo nganndu daa koddo e wuro ngoo walla so tawii ada anndi neddo jahdo e wuro ngoo, tawa ina waawa haalande ma hol do e hono njahrataa toon, a jogotaako faayre ada majja!

Abdullaah: Kono sahaaji ina bura welde yillaade nokku tawa hay batte ko kumpiti daa heen. Huundeeji keewdi faayida dii kabroyta caggal dum.

Ismaa'il: Dum ina waawi wonde goonga so tawi a danniima won e nokku. Kono jooni haala mum ko, hol ko jogori aroyde caggal so a maayii; mbele ada yidi wadde kawgel njanaa e do boni?

Abdullaah: Moyyi, haala maa feewi Ismaa'il.

Ismaa'il: Fawtii heen, hono no mbiiru maa mi nih, yimbe bee ina kuli maayde e jalawma jaawoore oo fof, sabu duum be nganndaa ko jogori aroyde e mabbe so be maayii, kadi ebe kuli haade be jaaweede.

Abdullaah: Kono won e yimbe bee wiyoobe kam en haaju mum en alaa e ko jogori aroyde so maayii, be mbii ko hay gooto waawaa anndude ko aroyta caggal maayde.

Ismaa'il: 'Dum ina siftina mi yeru neddo mo keɓ mi yettude e taariik am (daarol); eɓe njaha e nder wuro ngo ɓe nganndana, kono ɓe ngalaa feere no ɓe njettorto e hol kadi ko jogori heɓde ɓe, so ɓe njettiima toon. Eɗen poti anndude ko ɓe jogorɓe majjude.

Abdullaah: E ko fayti e maa, Ismaa'il?

Ismaa'il: Mi jogaaki faayre e ko jogori aroyde e am, mi hulaani kadi jalawma jaawoore wonaa hay ko laakara koo.

Abdullaah: Hol fof no mbaawirtaa wiide nih? 'Dum wayi kono ngon daa ko e fiitaade becce nih; fawtii heen, hay gooto waawaa anndude ko heɓoyta dum caggal maayde e sikki am; ko Alla tan anndi dum.

Ismaa-il: Mi fiitaaki becce, Abdullaah; mido jogii hoolaare e deeyre ko fayti e ko heɓoyta mi caggal maayde, dum kadi fawaaki e koydol am; ko batte lisaa -al-Masiihu; Quraan oo wii, nde Maleykaaji dii mbii: "Eeh Mariyam, konngol ummoraade e joomi maa nani: innde makko wonata ko: Al-Masiihu, lisaa, ɓii Mariyam, maande doo e janngo, koo gooto e ɓurɓe ɓadaade Alla". (3:45)

Abdullaah: 'Dum noon, hol no lisaa waawirta wallude ma?

Ismaa'il: Ko hono no mbiiru maa mi nih e nder daarol am ngol; so tawii mido yaha e wuro wonngo ngo mi meedaa yiide mi majjat so tawii mi anndaa e wuro hee hay gooto; moy'yi, jooni mido jogii mo nganndu mi janngo. Alhamdulillaah mido anndi lisaa-al-Masiihu gooto e ɓurɓe ɓadaade Alla; ko O maande doo e janngo; dum noon so mi maayii mi majjataa.

Abdullaah: Kono jande jalawma jaawoore, mbele a jogaaki faayre e oon jalawma?

Ismaa'il: Hol ko wadi mido hula? Mido anndi wonde lisaa-al-Masiihu, ko nelaado Alla kadi ombo anndi ko aroyta e jalawma jaawoore hee. E nder Quraan oo O wii, "Maa O wonoy maande ko fayti e waktu oo; hoto cikkito dee hay batte; kadi ndewee e am, laawol pooccingol nani." (43:61) Tawde mido goondini lisaa, kadi mido rewri mbo hono ko o yurmeende ummoraade e Alla, ko duum wadi mi alaa faayre e jalawma jaawoore oo.

Abdullaah: Mido goondini wonde lisaa-al-Masiihu ko gartoyoowo gonngol.

Ismaa'il: Islaamiyaŋkoobe heewbe ina ngoondini dum, miin kadi mido goondini dum. Hol fof no miijori daa gartugol lisaa-al-Masiihu e nder Aduna oo? Miliyoŋaaji yimbe maa njii mbo; mido daminii wonde maa yimbe heewbe ndartu yiidude e makko kono lisaa maa anndu hol heen wonbe tigi-rigi almuube mum.

Abdullaah: Hol ko njid daa wiide, wonde maa o anndit been rewnoobe e makko e goonga? 'Dum Ko Kerece'en, walla wonaa?

Ismaa'il: Alaa, Abdullaah, njid mi wiide ko oon goondinnoodo lisaa, rewri dum; kono faayiida oo, wonaa to bannge diine mum. lisaa wiyaani yimbe bee yo ngontu Kerecee'en. lisaa wii, "Ngardu mi e mon ko ganndal e famminde on huunde e ko fayti e luural hakkunde mon. Kulee Alla, dum noon kadi ndewee e am; e goonga Alla ko joom am, joom mon; ndewee mbo, dum noon, laawol pooccingol nani." (43:63-64)

Abdullaah: Kono hol fof no mbaawirtaa wiide wonaa e faayiida diine maɓɓe? Mi sikkatno ko Kerecee'en tan ngoni almuube lisaa-al-Masiihu.

Ismaa'il: Won jibinaaɓe e nder ɓesngu Kerecee'en, kadi eɓe mbiyee Kerecee'en batte ɓesngu maɓɓe, kono ɗum firtaani, eɓe ngoonɗini e goonga walla eɓe ndewi lisaa-al-Masiihu; kono wonde ɓe Kerecee wallataaɓe e jalawma jaawoore oo, so tawii ɓe ngoonɗinaani walla ɓe ndewaani lisaa, kadi ɓe njabi lisaa ko yurmeende Alla.

Abdullaah: Mbii ɗaa ɗum noon ko e Kerecee'en won heen ɓe ngonaa goonɗinɓe; walla wonaa? ɗum noon hol no mbaawirtu mi seerndude hakkunde Kerecee goonɗindo, rewi lisaa e Kerecee mo goonɗinaani?

Ismaa'il: Kerecee goongiray goonga ina goonɗini Alla danndii ɗum e leɓte bakkaat e dow sadak mawɗo mo, O waɗani ɗum oo; hono maayde lisaa-al-Masiihu ndee, eɓe ngoonɗini wonde ko barke e yurmeende Alla waɗi ɓe feewɓe kadi maa ɓe keɓ yaafuya bakkatuuji maɓɓe, kadi wonaa tan e golle maɓɓe moyɓe ɗe ɓe mbadi e doole maɓɓe; ko wayi noon ina winndaa e nder Quraan, "Doon ina winndaa, ko kanɗo tan jari hulde, kadi ko kanɗo jogii yaafuya." (74:56)

Eɓe ngoonɗini wonde Alla rokkii ɓe nguurndam ruuhiyangal e innde lisaa-al-Masiihu. Miɗo siftora e nokkuuji ɗo tar mi, ɗo lisaa-al-Masiihu wii, "So nedɗo jibinaaka gonngol, waawataa heɓde nokku Alla oo." Yuhanna 3:3

Abdullaah: Hol fof no nganndir ɗaa ɗum fof?

Ismaa'il: Moy'yi nde tawno kod den ko e leegal Islaamiyan'kooɓe, kadi doole e sehilaabe men ko Islaamiyan'kooɓe, won kadi e gollodiiɓe men, wonɓe e diineeji godɗi. Mido jogii musidɓe Kerecee'en kadi; ɓe meedi tan ko moy'fude e teddinde mi, kamɓe fof e anndude ko mi Islaamiyan'ke. Waktuuji jeewte amen pawaaki tan e gollal kono ko e fannuuji (gede godɗe) ko wayno politik e gide ruuhuyan'kooje. Ko waawi wonde fof, minen fof e wonde juulɓe, hay batte, ko ina haɗa min naamndaade ɓe ko ɓe ngoonɗini e mum koo. E nder Quraan Alla wii Nulaado Mohammad yoo naamndo e yimɓe deftere ndee so ombo njogii naamne e ko Alla holliri mbo koo, kadi so tawii aɗa jogii sikkitaare e ko min tellini e maa, naamndo dum noon ɓeen janngunooɓe deftere tellinoonde ko adi maa. Goonga oo ummororima tigi-rigi ko to joom maa: Hoto way dum noon no ɓeen sikkittoɓe. (10:94)

Abdullaah: Gedel ngel ndonku mi faamde e Kerecee'en: hol ko saabi eɓe ndewa allaaji tati?

Ismaa'il: Hol ko njid daa wiide, eɓe ndewa Allaaji tati?

Abdullaah: Mi nani ko wonaa gootol, wonde Kerecee'en ndewi ko Allaaji tati: Allah, Iisaa, e Maryam.

Ismaa'il: Dum bettataa kam so tawii a haalii dum.

Abdullaah: Mido miiɗo hono nih e jamanuuji jawtuɗi kono mi heɓii hawrude e huunde e Kerecee'en naamndii mi dum en. ɓe mbii mi wonde Kerecee'en ina ngoonɗini Alla, Iisaa e Ruuhu Ceniido oo, kono wonaa Mariyam.

Abdullaah: Hol ko njidf daa wiide? Dum ina wayno haa jooni ko allaaji tati.

Ismaa'il: Moyyi, be mbii ko Kerecee'en ngoonadini ko Alla gooto, kono e waktu Muhammad ina woodnoo pelle diiniyankeeje goonadinooje allaaji tati walla njaggira Mariyam no Alla. Mido goonadini ko be mbii wonde Kerecee'en ngoonadini tan ko Alla gooto, hono no men enen Islaamiyankeebe no ngoonadinir den Alla gooto nih.

Abdullaah: Hol ko be njidfi wiide, dum noon so be mbii wonde ebe ngoonadini Alla, lisaa e Ruuhu Ceniido oo?

Ismaa'il: Moyyi, Abdullaah, hol ko njidf den wiide so en mbii, "Bismillahi Rahmaani rahiim"? E innde Alla, joom yurmeende, njurumdeero; mbele mbii den ko Alla al-rahmaan e al-rahiim ko allaaji tati di njiida, walla ko Alla gooto?

Abdullaah: Alaa, Alla ko gooto.

Ismaa'il: Ko goonga. So en tarii inde Alla capande jeenayi dee mbele dum firti ndew den ko allaaji keewdi walla ko gooto?

Abdullaah: Gooto!

Ismaa'il: A haali goonga, Abdullaah. Dum noon eden poti janngude huunde e ko goonadintee koo; Ko adii nde eden jaawa dum; so wonaa dum en njuumat e jaawoore men dow ko be ngoonadini koo.

Abdullaah: Kono mi nani ina woodi aayeeji keewdi e nder Quraan biyooji wonde Kerecee'en moyyaani kadi ko bonbe.

Ismaa'il: Mido sikki aayeeji dii njidi wiide tan ko won e yimbe deftere ndee ko noon mbayi, kono wonaa fof. Quraan Oo wii, "Kono kambe fof be ngonaa gootum; Ina woodi e yimbe deftere nde, fedde foocciinde, be nganndu daa so jamma arii, diin waktuuji njanngat aayeeji Alla di ina cujja". (3:113)

Won kadi aaye biido, "Ina woodi e ngoonga e nder yimbe deftere ndee been goonɗinbe Alla e ko tellinaa faade e mon e dum ko tellinaa kadi faade e maɓbe; Ebe njanɗinanii Alla, kadi be njeeytataa aayeeji Alla dii coggu maayngu. Ko been njobdi mum en woni to joom mum en. E goonga Alla ina jogii ina heblanii ndesaari ndii". (3:199)

Abdullaah: Dum noon so tawii ada yeewtida e musidɓe ma ko fayti e diine, hol no wayata e maa so tawi won ko hakkille maa nanngaani? Mbele e dum mettu maa haa naatanaa fitina?

Ismaa'il: Alaa Abdullaah; ndeen mi toonat. Quraan oo wii, "Kadi njeewtidee e yimbe deftere ndee tawa ko e newaare..." (29:46) Dum firti ko so tawii eden njeewtida e yimbe deftere ndee kaan den ko hollude newaare e no fotiri.

Abdullaah: Hmm... Dum noon mbele musidɓe maa Kerecee'en be meedaani haalande ma ko fayti e lisaa-al-Masiihu?

Ismaa'il: Eey, sahaaji; so tawi min ndentii waktu fooftere hakkunde jalawma, walla so min njaltii gollal, amin kaalda gede keewde ko jiidaa tan e gollal ngal. Fawtii heen alaa fof ko buri feewde e jeewte amen ruuhuyanɗkooje.

Abdullaah: Dum noon hol jeewte keew daa dandude e maɓbe?

Ismaa'il: Ko fayti e nguurndam, galleeji, gollal; sahaa gooto e sehilaabe am ina yida haalde ko fayti e caadeele garde e mum yidde ndaartude tinndinooje. Mi etoo waktu fof, hirjinde mbo e goonjdinal, barke e yurmeende Alla kadi tawa aldaa e sikkitaare. Mi haalana be yoo be janngu defte ceniide dee, mbele ebe njiita laawol e fooyre Alla ndee.

Abdullaah: Mbele ebe njaɓa tinndinooje maa?

Ismaa'il: Eey, haa teenji e been goonjdinbe lisaa-al-Masiihu, ndewi dum. Alla ko podando be poolgu e dow caadeele maɓbe, jiidaa e been be ngoonjdinaani be ngaldaa e damaawu, kadi be ngalaa neddo balloowo be; hono no wiira e nder Quraan oo, "(Siftor) nde Alla wii: Eeh, lisaa, e goonga maa mi ittu nguurndam maa e dow leydi, mi nabbin maa to am, mi seerndu maa e been be ngoonjdinaani ma, kadi mi wada been rewbe e maa dow been be ngoonjdinaani ma haa jande jalawma ummital. So dum yawti ko e am nduttoto don; kadi maa mi jaawoy hakkunde mon e duum ko woni luural hakkunde mon; wonande been be ngoonjdinaani ma mi lebtoy be lebte muusde gila doo e aduna haa e laakara, wonande be danndoowo alanaa be. (3:55–56)

Abdullaah: Ada anndi Ismaa'il, ko dum jogor dum toɓde; eden poti hootde hade men leppude.

Ismaa'il: A haali goonga, Abdullaah; kono adii nde eden ceerta, mido yidnoo haalande ma wonde Aset garoowo kew ina galle am. Mido yidnoo kawraa heen so ada daptora.

Abdullaah: Hol ko oon kew woni?

Ismaa'il: Ko kew mo min njidi wadande mijam, min njidnoo ko mawninde sabu gollal kesal ngal Alla newnani mbo ngal.

Abdullaah: Dum wadii faayiida! Al hamdul lillaah! Maa en njiidir Aset dum noon. A salaamu aley kum!

Ismaa'il: Wa aleykum salaam!

ROGERE 5

Aset pawtiido heen oo Abdullaah arii to am hawritde e kew hee; wondude e mijam oo, e won e sehilaabe mbele min mawnina ko mijam oo hebi gollal ngal koo.

Min mbadi kew oo ko e nder ngesa sewo-sewo caggal galle oo. Nde yahnnoo haa yimbe bee fof njehi, miin e Abdullaah min keddii e nder suudu min njokki e jeewte amen.

Ismaa'il: Al hamdu lillah, mijam oo dapii gollal. O joodiima seeda. O gollaani, min jaagiima o hebii gollal; kadi ko ngal doo gollal nih buri gollal makko adan ngal; Alla ko moy'yo, Alla ko joom yurmeende faade e men.

Abdullaah: Waktu fof ada haala yurmeende Alla. Hol ko njid daa wiide doo?

Ismaa'il: Yurmeende Alla ndee ko dokkal ummoraade e makko; hay batte ko mbaaw den wadde haa coodt en nde saka ruttude nde. Mido yidnoo rokkude ma yeru ada jaba?

Abdullaah: Eey kay....

Ismaa'il: Mbad en jooni mido jogii mobel, mi wii yoo a lootan am dum, kadi mi yob maa kaalis so a gayni. Mbele doon mi hollii ma yurmeende?

Abdullaah: Alaa... so tawi mi looti mobel maa, ada joganii mi huunde.

Ismaa'il: Kono so mido anndi ka mbaasdo hay dara a alaa, kadi mido rokku maa kaalis hono no dokkal meere, dum firti ko a bittaaka, yoo a wad huunde ... e nder duum mbele ada sikki ngon mi ko e hollirde ma yurmeende?

Abdullaah: Eey...dum firti ko a holli kam yurmeende.

Ismaa'il: Moyyi, Abdullaah, Alla rokkii en lisaa-al-Masiihu dokkal meere, hono no yurmeende mum Quraan oo wii en: "Kadi maa en mbad mbo maande wonande yimbe bee kadi yurmeende ummoraade e amen; ko dum huunde fibaande" (19:21) Aaye goddo ina sifoo hol ko wadi eden njogii haaju e yurmeende Alla. O wii, "Kadi so wonaa no fof barke kam e yurmeende Alla hay gooto e mon waawataano laafde... "(24:21)

Abdullaah: Hol fof no mbaawirtu mi hebde yurmeende makko?

Ismaa'il: Wad tan goonɗinal maa e hoolaare maa e lisaa-al-Masiihu, hono ko kam woni yurmeende Alla, ko duum tan waawi laɓɓinde en, kadi sellinta en.

Abdullaah: Hol ko firti, wadde goonɗinal mum e hoolaare mum e lisaa-al-Masiihu, hono yurmeende Alla?

Ismaa'il: Alla ina yidi yirlitaare (tuubgol) hono waylude jikku e miijooji.

Abdullaah: Hol ko wonanno waylude jikku e miijooji?

Ismaa'il: Dum firti ko hoto en cikku Alla jabiranta en ko batte golle men, poɗ den tan goonɗinde ko e barke e yurmeende Alla e lisaa-al-Masiihu mbaaw den heɓde Alla, so duum yawti, eden mbaawi heɓde barke, yurmeende kam e yaafuya Alla!

Abdullaah: Mido sikki tigi Alla hollii ma barke e yurmeende mum aan e galle maa; so goonga mido weltii e ko miɲe oo heɓi gollal moyɣal koo. Mido weltanii mbo no feewi.

Ismaa'il: No gollal maa, Abdullaah?

Abdullaah: Al hamndu lillaah, mido jogii gollal moyɣal; njoɓdi moyɣiri, baasi fof alaa e gollal ngal; kadi mi jogaaki caɗeele kaalis.

Ismaa'il: Dum ko huunde moyɣere, Abdullaah.

Abdullaah: Dum fof e waade noon, baasi alaa e gollal hee, baasi kadi alaa e am, kono haɗaani sahaaji mido jammɓita. Njif mi

wiide ma ko wonde kaalis e gede de njogii mi dee mbadaani mi neemiido.

Ismaa'il: Njif daa wiide ko a neemaaki e dow duum fof?

Abdullah: Ko noon. Hol no mbaawirtaa neemaade, Ismaa'il? Alaa ko ngon daa so wonaa ko a jannginoowo; mbii daa ko gollal jannginoowo yobataa no feewi; kono kala nde ndaar mi yeeso maa njiyat mi ko ada heewi jam.

Ismaa'il: Abdullaah, sehil am hay so tawii njoɗdi am heewaani mido yetta heen Alla, e ko rokki mi koo. Ko ina wona heen fof hay huunde ko duumotoo e oo aduna. Kono mi dajii jam sabu mido goonɗini lisaa jogiido jam kadi baawɗo rokkude mi jam oo. lisaa wii, "Kadi yoo jam won e am jande jalawma mo njibinaa mi, jalawma mo maay mi haa jande ummittoo mi." (19:33)

Abdullaah: Mi alaa jam; e nder am, mido tina ko mi maayɗo e ruhuuyaŋkaagal.

Ismaa'il: Mbele ada siftora Taariik lisaa e sonndu nduu? Mido sikki en kaaliino ko fayti e oon Taariik. Dum wonno ko hono no, lisaa wuttirno e nder sonndu ɓakkere, ndu wonti sonndu wuurndu; O wii, "Kadi nde O wiyata: Eeh lisaa ɓii Mariyam, siftor moyƴere am e maa aan e neene maa e waktu nde kebbinirtuno maa mi ruuhu ceniido oo; e tiggaagu maa ada haaldatnoo e yimɓe, hono no kellifaado nih; mido janngintuno maa deftere ndee, ganndal, Tawreeta e L'Injiila! Ada feewnatnoo yettaa ɓakkere mbattaa dum sonndu e yamiroore am dum wonta sonndu; ada safratnoo kadi e yamiroore am; jibinaaɓe e ngumndam e joom baraas; kadi e yamiroore am ada wuurtintunoo maayɓe. Mido danndanno maa e sukaaɓe Israa'il waktu nde

ngaddantuno daa be maandeeji ndee; kono been be
ngoondinaano ina mbiyatnoo ko dum jenggi laabdi.” (5:110)
Quraan oo ne kay haali wonde Alla maa neldu lisaa. “ .....Kadi
maa o won nelaado faade e sukaaɓe Israa-il (kadi o wiya be) e
goonga ngardu mi e mon ko maande ummoraade e joomi mon;
wonande on mido feewna ɓakkere e mbaadi sonndu kadi mi wutta
e nder heen e yamiroore Alla dum wonta sonndu; kadi mido
sellina jibinaado e ngumndam e oon jawdo baraas kadi mi
wuurtina maayɓe e yamiroore Alla mi janngina on ko odon jaama
e ko odon ndenndina e galleeji mon. ‘Dum ko maande wonande
on; so tawii ko on goondin be!’ (3:49)

Abdullaah: Eey mido siftora mi haaliino ngol daarol, ko dum
daarol banngol faayiida!

Ismaa’il: Ndaar ko lisaa waawi wadde, ombo jogii baawde
feewnude colli tawa ko ɓakkere kadi e baawde makko o wada di
guurdi. Ko wonaa dum tan lisaa ina jogii baawde wuurtinde
maayɓe. Alla rokkii mbo baawde wattude fittaandu e colli mahraa
di ɓakkere, kadi e wuurtinde maayɓe. ‘Dum firti ko lisaa ina jogii
baawde ko wonaa tan wadtude fittaandu kono kadi e
ruuhuyanɗaagal. Ko dum wadi mido jogii hoolaare e lisaa hono
ko o dokkoowo nguurndam. O rokkii kam nguurndam
ruuhuyanɗeewal.

Abdullaah: Ada anndi, Ismaa’il, mi miijiima e ko kaal daa e lisaa-
al-Masiihu ko kono mido jogii haa jooni naamnde; Hol ko wadi
eden poti goondinde lisaa-al-Masiihu; kadi ndew en e mum,
wonande ma?

Ismaa'il: Jooni so tawii ada hebii eden mbaawi ndaarde aayeeji e nder Quraan mbele yeew en ko wiya heen; mido sikki dapii nih ko njeewtu den ko fayti e nder majji.

Abdullaah: Eey kay, mido hebii.

Ismaa'il: Mido jogii firooji Quraan haa heewi, ada waawi tardude e am aayeeji dii so duum yawti mi fammin maa won e nokkuuji.

Suura:20:121 wii, "Kambe dido fof (Aadama e Hawaa) be naamii heen, dum saabi bologol mabbe kadi ebe maboroo berfetti Aljanna. Aadama luutndii e dow duum joom mum dum woni O majji." Oo aaye holliri ko no njaatiraabe men Aadama e Hawaa no njanirnoo e bakkaat e luutndogol mabbe Alla.

Suura 33: 72 wii, "Miin tottiino ma asamaanuuji dii, leydi ndii kam e tule dee, teddeendi roondaade donngal wadde ko moyyi e ruttude bonande. Sabu dum wasde feewde (timmude) e hoore maa kadi e wasde dum annude."

Oo aaye holliri ko gila ndeen, yimbe fof ko bakkodinoobe, fof ko bakkodinoobe, wonaa tan woni heen. Enen fof en kollirii wasde en yoneede en njooddaani e hoolaare Alla ndee.

Suura 20: 74 wii, "Kala fof gardo ina wari-hoore to joom mum oon e goonga ko jeynge woni jaaynde mum, doon do o maayataa, o wuurataa".

Oo aaye hollirta, Alla ko laabdo; en mbaawaa yettaade to mum eden mbakkodini so duum wadii maa Alla naw en jeynge do keddoto den haa abada.

Suura 5:95 wii, "Eeh goongdinbe! Hoto mbaree kullon e waktu ngondon e danngal, kala e mon bardo kullel e belaafe mum, yoo yobir dum e jawdi mum ndariindi tolno ko o wari koo, hono naawoore nde yimbe dido naattuube e nder mon nih, kadi dum wona no sadak mo o yettinta e kaaba oo faade e miskineebe, walla noon tuubaabuya (njaafnordi) hono ndi jamminirta

miskineebe walla o yobira dum koorka. Duum ko mbele ombo waasa meedde mette gollal ngal o wadi ngal. Alla yaafinooma ko yawti kono kala fof duttiido e bonannde, Alla halkat dum. Alla ko joom baawde ombo jogii baawde halkude.”

Oo aaye hollirta ko wonde so tawii en mbadii bakkaat no O mawniri, walla no O famdiri fof, ko eden poti yobde. Kadi ne njobdi bakkatuuji dii haani ko tolnaade e hakke bonannde wadaande ndee. Eden mbakkodina jande fof, dum noon so tawii eden njokki e bakkodinde, holi baawdo annude ko njogor den yoboyde battane mum?

Suura 5:27 wii, “Kadi yeewtan be e goonga taariik sukaaBe dido Aadama; kambe dido fof be meedii yaltinde sadakuuji; gooto e mabbe jabanaa sadak mum, keddiido oo jabanaaka sadak mum; oon mo jabanaaka wii: ina laabi ko mi baroowo ma; goddo jabanaado sadak oo wii: Alla jabanta tan ko ummoraade e goondinbe.”

Kadi Suura 22:37 wii, “Wonaa teewu mabbe walla nih yiyyam mabbe ko waawi yettaade to Alla, kono so wonaa goondingol mon alaa ko ina ummoroo to mon haa yettoo mbo.”

Dii aayeeji kollirta en, ko hono no yimbe etortonoo, wadde sadakuuji dammujii, miijaade wonde teewu nguu kam e yiyyam dam ina mbaawi deyfinde Alla e fitina mum; kono Quraan oo haalii wii wonde sadakuuji dii mbeltintaa Alla; yimbe bee pudfii wadde sadakuuji kono Alla jabiranta be ko batte neddo peewdo. Kono hol to peewdo hebotoo tawde enen fof ko en bakkodinoo be?

Suura 74:56 wii, “Kono be ciftoroyta ko so Alla ina welaa ko kanjo tan haandi e huleede sabu ko kanjo jogii yaafuya oo.”

Oo aaye hollirta wonde ko en mbaawaa wadirde, koye men feewbe, tawa ko doole men bole; ko Alla woni jaawoowo kadi ko kanjo wadata yimbe feewbe; en mbaawaa hebde peewal e wadde en golle moyfe walla sadakuuji tan. Suura 5:33 wii, “Njobdi been

waddoobe e Alla e nulaado mum, kadi nduttoo ina koomta yimbe e dow leydi ndii ko wareede, nduppee walla juude mum'en taʔee koyde mum en taʔee luut-luutondiree walla ndiwee e leydi ndii; ko dum wonata koyeere maʔbe, doo e aduna kadi e laakara, battane maʔbe (ndesaari maʔbe ne) wonata ko leʔte mawde.”

Dum firti wonde ko kuugal bakkodinoobe ko yoo mbare, nduppe, junngo e koyngal taʔee luut-luutondire walla noon ndiwee e leydi ndii – be koyne e aduna, ko buri duum bonde ndesaari maʔbe ko leʔte kulbiniide, toon to laakara.

Dum noon Abdullaah, caggal nde njii daa dii haalaaji mbele ada daminii eden mbaawi dadde e kuule Alla dee?

Abdullaah: Caggal nde kettii mi kuule dee, Alla yamiri wonande bakkodinoobe bee, mi sikkaani so tawii eden mbaawi dadde.

Ismaa'il: Ko wadi?

Abdullaah: So mi mijiima tawat mi ko hay gooto timmaani (feewaani). Eden njuuma kadi hay gooto laabaani cer.

Ismaa'il: Dum noon, eden kaandi e leʔte, walla wonaa?

Abdullaah: Mido sikki dum; kono ko wadi ada haalana mi dum fof?

Ismaa'il: Kaalirat maa mi dum ko mbele ada miiɗoo e bonannde kam e musiiba bakkaat oo! Mbele ada waawi miiɗaade kuule de njogor den heʔde e batte bakkatuuji men?

Abdullaah: Ina hulbinii mi yidaa miiɗaade ko fayti heen.

Ismaa'il: Dum noon Abdullaah, janngan am aaye deftere maa Quraan ndee.

Abdullaah: Njid mi ko ngoppira noon.

Ismaa'il: Dum noon, so mi faamii a yidaa kuule dee pawoo e dow maa, walla wonaa?

Abdullaah: Hay seeda!

Ismaa'il: Miin e hoore am mido sikki ne kay, hay gooto yidaa dee kuule bonde pawoo e dow mum.

Abdullaah: Mido jaagii ne kay hoto dum yanoy e dow am...

Ismaa'il: Wonaa ko njid mi kono dum aroyta e bakkodinoobe bee fof.

Abdullaah: Kono Alla ko jaafotoodo.

Ismaa'il: Eeh, kono kadi dey Alla ko peewdo, kala bakkodindo haandi ko e lefte.

Abdullaah: Kono Alla ko jurmotoodo kadi ko O njurumdeero.

Ismaa'il: Ko goonga laafdo kaal daa, Abdullaah. Ko dum wadi Alla feewnii laawol ngol eden mbaawira dadde e kuule jeynge.

Abdullaah: Hol noon?

Ismaa'il: Ndaaren Suura 5:33

Ngol doo njanngat mi ko e deftere maa Quraan ndee. "Njofdi been waddoobe e Alla e nulaado mum bee, nduttoo ebe koomta yimbe e dow leydi ndi ko yoo mbare walla nduppe walla juude

mum'en kam e koyde mum'en tayee luut-luutondiree walla boom njaltinee leydi ndii, dum wona koyeere maɓɓe doo e aduna e laakara fof, dum wonanoyabe leɓte mawde toon." Daccu hakke, wad dee gede fof, de kaandu den: wareede en, nduppe den, juude men e koyde men tayee, luut-luutandiree, ndiwe den, koyne den e aduna kadi keɓoy en leɓte bonde laakara. Jooni noon Abdullaah, miiɗo e dum doo... wad jooni yeru so Alla arii e maa wii ma, "Abdullaah, ko mi peewɗo, kadi ko mi garɗo halkude ma, sabu ko a bakkodinoowo; kono heen bannge mido yid maa no feewi, sabu ko mi njurumdeero kadi ko mi deeynoowo berde, mi yidaa keɓaa leɓte; mi feewnii laawol ngol ndanndirtu maa mi e kuule; ɓam laawol am meere-meere hono yurmeende ummoraade e am; yurmeende nani. Won mo njogii mi mo ina soodta leɓte maa. O jibinaa ko e ruuhu am laaɓɗo; ko O konngol am; O jibinaa ko hono yurmeende amen. Ko O ceniido. O wardaa ko sabaabunde maa; O duppiraa ko sabaabunde maa; juude makko e koyde makko ngaapiraa ko batte leɓte maa; mi wuurtinii mbo e nder maayɓe mbele keɓaa foolde maayde kadi keɓaa nguurndam Aljanna; kadi maa O won ballo maa e oo aduna e laakara, sabu ko mi mawnindo mbo doo e aduna kam e to laakara; kadi so tawii a jabii mbo no lomto yolnde maa roondii leɓte maa, dum noon a dadii e jaawoore!"

Jooni noon, Abdullaah... Alla alaa mo wonani, walla wonaa?

Abdullaah: Eey.....

Ismaa'il: Dum noon, so Alla rokketeno nedɗo hono nih mbele ada jabatno ngaal dokkal?

Abdullaah: Eey-eey mi jabat. So mi dapii mo, ina yetta leɓte am roondoo so mi riiwtii dum tawata ko mi kaangaado... so Alla rokkat no mi mo ina ara roondaade leɓte am, hono nih maa mi

diccoto e yeeso Alla mi sujjana dum, mi yetta dum e ko O addani mi doondotoodo bakkatuuji am koo.

Ismaa'il: Dum wonaa tan taariik, Abdullaah... Alla ina yidi en e goonga!!! O neldiri lisaa-al-Masiihu ko mbele roondoo lefte men; so tawii en ngoonjdinii lisaa hono no sadak mawdo mo Alla fewji mbele cootto den, dum noon en kebataa lefte jeynge; lisaa waraama, duppaa, kadi juude mum e koyde mum ngaanaa. O wadiri dum fof ko mbele eden ndada e kuugal kaanduno den. To Suura 3:55, O wii ko Alla warii lisaa-al-Masiihu, O wuurtinii dum kadi, O nabbatinii dum to makko. E dow duum Alla fodii bamtude almuube lisaa dow salii be. Siftor nde Alla wii: "Eeh lisaa, e goonga, maa mi ittu nguurndam maa e dow leydi, mi nabbini maa to am, mi seerndu maa e been be ngoonjdinaani; kadi mi wada been rewbe e maa dow been be ngoonjdinaani haa jande jalawma dange." (3:55)

Dum noon Abdullaah, so tawii en ngoonjdinaani lisaa-al-Masiihu, kadi en ndewii e mum, maa en nabbine dow kadi nguur en to Aljanna.

Abdullaah: Nande fof mido sikka ko e moyyere am e golle am moyye dee mbaadan mi Alla jafiranta mi; kadi jande fof damaawu am ina woni wonde Alla maa jaban am, mi naata Aljanna; kono jooni mbii daa mi ko e yurmeende e ballal mum kam e goonjdinol lisaa-al-Masiihu e dewgol e mum tan waawi wadde mi jabanado to Alla. Hol no mbaawirtu mi hebde ballal e yurmeende Alla?

Ismaa'il: Mbele ada yidi noddude lisaa-al-Masiihu jooni?

Abdullaah: Mi anndaa hol ko mbiyat mi...

Ismaa'il: Mbele ada jaba mi jaagonoo en e innde maa?

Abdullaah: Mi jaḃii. A jaaraama, Ismaa'il.

Ismaa'il: Bismillah Alhamdulilaah, mido yettu maa no feewi Alla, e innde nulaado Muhamed gardudo haḃrude e reentinde kuugal bonngal pattungal bakkodinoowo hono am. Mido yidnoo yettude ma, kadi. Alla nde kollu ḃaa mi ballal e yurmeende maa ndee neldu ḃaa lisaa-al-Masiihu mbele ina roondoo kuugal am ngal kaandunoo mi. Jettoode ngoodanii ma, kadi Alla nde nguurtin ḃaa lisaa hakkunde maayḃe ḃabbitin ḃaa ḃum to asamaan mbele min ne kadi mido waawa ḃabbineede e nguurndam to asamaan, laakara janngo; Aamiin.

Gila ndeen, mido jokki e hawritde e Abdullaah mbele min njeewta jeewte ruuhuyanḃooje kam e njuulu.

“Njoḃdi ḃeen haḃooḃe e Alla e nulaado mum, ndutto ina koomta aduna oo, ko yoo ḃe mbare, walla ḃe nduppee walla juude maḃḃe e koyḃe maḃḃe taḃee luut-luutondiree, walla ḃe ndiiwe e leydi ndii, ḃum wonana ḃe koyeere ḃoo e aduna e laakara, toon to ḃe tawoyta leḃte bonḃe.” (5:33)

“...haa heddii ḃeen tuubḃe ko adii nde ina njana e baawḃe mon: nganndee ḃum noon, Alla ko jurmotodo kadi ko jaafotodo.” (5:34)

Alhamdul lillaah! Eḃen njetta Alla e gollal mum tawde eḃen mbaawi heḃde yaafuya bakkatuuji gila ḃoo e aduna. Hol ko ḃurannoo ḃum bonde so tawii en keḃaani ballal e

yurmeende Alla e lisaa-al-Masiihu ko adii nde eden maaya.

Alhamdul lillaah, en njettii Alla nde suɓanii en yoo en nganndu tuubde, e no O holliri en wonde keɓreten yaafuya bakkatuuji men, keɓen nguurndam haa abada to asamaan (Aljanna) tan ko e ballal e yurmeende mum e lisaa-al-Masiihu.

Alhamdul lillaah en njettii Alla e nde udditani en ɓerde men haa mbaaw ɗen anndude laawol pooccingol e ballal (moyɓere) makko kam e yurmeende makko e lisaa-al-Masiihu jarlitiido yoo ware, duppee jaɓi yo juude e koyɗe fof yoo ngaane mbele ɓama leɓte ɗe kaanduno ɗen ɗoo e aduna haa e laakara.

Mido jaago yoo on ndan jam caggal nde njanngu ɗon ndee deftere.

Yoo Alla uddit ɓerde mon mbele keɓ on anndude ballal (moyɓere) e yurmeende Alla ndee. Aamiin
Asalaamu-Aleykum wa-rahmatul laahi wa-barakaatuhuu.

Jettooje

Aayeeji Quraan Ceniido kaalaado e ndee deftere ittaa ko e (deftere Quraan seniinde ndee, waanjitaande e ko laabi e demngal Latee, firo Farayse (Tuubanakoore.)

Binndol Farayse (Tuubaŋkoore) ngol reftii caatagol mum ko yiilirde mawnde nde widtiyaŋkooɓe gannde Islaamiyaŋkooɓe ndee IFTa nde Janginooɓe e ardiibe diine. A H 1429,2008

Eɗen njidi yettude been wallit ɓe en e golle deftere ndee gila e firooɓe haa e saatotooɓe e been kadi wallit ɓe e muulngo.

La croyance d'Isma'il

Je m'appelle Isma'il. Je suis musulman, d'une grande famille musulmane dans un pays non-arabophone. Pendant quelques années j'ai travaillé comme enseignant. J'ai un cher ami qui s'appelle Abdullah. Nous habitons le meme village, et nous sommes des copains depuis l'enfance. Nous avons grandi et joué ensemble. Nous sommes allés a l'école ensemble. Parce que nous sommes de si bons amis, nous pouvons naturellement discuter de tout ce qui se passe dans notre vie, ou de n'importe quelle chose que nous voulons. J'aime parler des choses spirituelles. Voici des exemples de conversations typiques que j'aurai pu avoir avec mon ami musulman Abdullah.

Goondingol Ismaa'il

Mbiyetee mi ko Ismaa'il. Ko mi Islaamiyaŋke. Ummii mi ko e galle mawɗo Islaamiyaŋke e nder leydi ndi ɗemngal Arab ɓuraani haaleede. Mi janginii duubi keewɗi e duɗe Farayseyaŋkooje.

Mido jogii musidfo gooto omo wiye, Abdullaah. Minen koddi e wuro wooto, kadi ko min yahdiibe gila e cukaagu. Ko minen pijji kadi mawnidi. Minen jahdi dudal Farayse, gila e cagataagal amen. Saabu duum ko min sehilaabe teddube, amin njeewtida e nder amen gedde fof baawde wonde e nguurndam amen walla nih huunde fof nde min njidi. Njid mi wiide ko gedde de min buri waawde yeewtude buri abboraade ko gedde ruuhuyankeeje (ko diwti ganndal men). Yeru seeda e jeewte ngoow mi dandude e musidfo am Abdullaah de nani.

La croyance d'Isma'il

Je m'appelle Isma'il. Je suis musulman, d'une grande famille musulmane dans un pays non-arabophone. Pendant quelques années j'ai travaillé comme enseignant. J'ai un cher ami qui s'appelle Abdullah. Nous habitons le même village, et nous sommes des copains depuis l'enfance. Nous avons grandi et joué ensemble. Nous sommes allés à l'école ensemble. Parce que nous sommes de si bons amis, nous pouvons naturellement discuter de tout ce qui se passe dans notre vie, ou de n'importe quelle chose que nous voulons. J'aime parler des choses spirituelles. Voici des exemples de conversations typiques que j'aurai pu avoir avec mon ami musulman Abdullah.

Goondingol Ismaa'il

Mbiyetee mi ko Ismaa'il. Ko mi Islaamiyanke. Ummii mi ko e galle mawɗo Islaamiyanke e nder leydi ndi demngal Arab buraani haaleede. Mi jannginii duubi keewɗi e duɗe Farayseyankooje. Midɗo jogii musidɗo gooto omo wiye, Abdullaah. Minen koddi e wuro wooto, kadi ko min yahdiibe gila e cukaagu. Ko minen pijji kadi mawnidi. Minen jahdi duɗal Farayse, gila e cagataagal amen. Saabu duum ko min sehilaabe teddube, amin njeewtida e nder amen gede fof baawde wonde e nguurndam amen walla nih huunde fof nde min njidi. Njid mi wiide ko gede de min buri waawde yeewtude buri abbaraade ko e gede ruuhuyankee (ko diwti ganndal men). Yeru seeda e jeewte ngoow mi dandude e musidɗo am Abdullaah dee nani.